

Eenmeting (2023) monitor leefbaarheid rond het azc Deventerstraat

Inhoud

Samenvatting	3
Onderzoeksopzet	6
Politiecijfers	8
Meldingen bij de gemeente	11
Veilig voelen in de buurt	13
Onveilig voelen op verschillende locaties	17
Vervelende situaties in de buurt	18
Prettige situaties in de buurt	27
Slachtofferschap	29
Ontwikkeling van de buurt (afgelopen jaar)	33
Idem, waarom vooruit of achteruit?	38
Verwachte ontwikkeling komende jaren	39
Stellingen over het azc	41
Invloed van azc bewoners op leefbaarheid	44
Gebiedsindeling	46

Colofon

Opdrachtgevers: Gemeente Apeldoorn, COA en GGNet.
Postbus 9033, 7300 ES Apeldoorn.
Contactpersoon: Synthia de Haan.
Telefoon 14 055.
E-mail: gemeente@apeldoorn.nl.
Internet: www.apeldoorn.nl.

Analyse en rapportage: Oostveen Beleidsonderzoek en Advies.
Elbertbos 1, 7543 GV Enschede.
Telefoon (053) 430 5596.
E-mail: info@oostveen.net.
Internet: www.oostveen.net.
Samenstelling: Paul Oostveen.
Omslagfoto: Rob Voss.

Enschede/Apeldoorn, maart 2024. Dit rapport is alleen
verschenen als PDF bestand en wordt niet gedrukt.

**Overname uit dit rapport is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.**

Samenvatting

In november 2022 is aan de Deventerstraat in Apeldoorn een nieuw azc geopend. In nauwe samenspraak met het Omwonendenoverleg is een monitor ontwikkeld om de eventuele effecten van het azc op leefbaarheid en veiligheid in de omliggende buurten zichtbaar te maken. Dit rapport bevat de resultaten van de eenmeting, ongeveer een jaar na de opening van het azc. Het onderzoek heeft betrekking op het gebied in de omgeving van het azc en langs de looproutes naar naburige winkelcentra.

De eenmeting laat een genuanceerd beeld zien van de ontwikkelingen in het gebied:

- **Op een aantal punten is de situatie weinig veranderd. Het aantal bij de politie en de gemeente gemelde incidenten laat maar weinig verschil zien met de afgelopen jaren. De bewonersenquête bevestigt dat het slachtofferschap van diefstal, geweld, zedendelicten en graffiti niet is toegenomen.**
- **Wel zeiden meer mensen slachtoffer te zijn geworden van bedreiging/ intimidatie, vernielingen, naroeven/fluiten/sissen en discriminatie. Bewoners voelen zich minder veilig en er zijn meer mensen die vinden dat diverse vervelende situaties vaak in de buurt voorkomen. Het aantal bewoners dat vindt dat de buurt achteruit ging is ook groter dan in 2022. Als wordt gevraagd naar de reden voor die achteruitgang en de daders van de vervelende situaties, worden meestal andere groepen genoemd dan azc bewoners.**
- **Het aantal bewoners dat voor komende jaren achteruitgang van de buurt verwacht is net zo groot als in 2022, maar het azc wordt nu veel minder vaak als reden genoemd. Ook is het aantal mensen dat vindt dat het azc een negatieve invloed heeft op de leefbaarheid (17%) gehalveerd sinds 2022: voor de opening van het azc verwachtte nog 36% een negatieve invloed.**

Registratiecijfers

In de eerste plaats kijken we naar de ontwikkeling van het aantal incidenten, zoals geregistreerd bij politie en gemeente. Over het geheel genomen werden er bij politie en gemeente in 2023 (lees: 1 november 2022 tot en met 31 oktober 2023) niet of nauwelijks meer incidenten geregistreerd dan in de drie voorgaande perioden van 12 maanden, toen het azc nog niet was geopend.

Uit de politiecijfers blijkt dat het aantal particuliere diefstallen in de periode 2020 tot en met 2023 elk jaar iets is gestegen: die trend is onveranderd. Het aantal geregistreeerde winkeldiefstallen was tussen 2020 en 2022 gehalveerd, maar is in 2023 in Anklaar/De Mheen weer gestegen. Overlast kwam in 2022 vaker voor dan de twee jaar daarvoor, maar in 2023 is het aantal geregistreeerde incidenten weer gedaald. Wel was er een toename in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg. Het aantal drugsdelicten was in 2023 wel wat hoger dan de jaren daarvoor, maar het verschil in aantal incidenten is beperkt. Verschillende cijfers zijn in het begin van de onderzochte periode overigens zeker beïnvloed door de coronapandemie.

Ook wordt gekeken naar meldingen bij de gemeente over de woonomgeving, in het bijzonder afval, overlast en verkeersveiligheid/-overlast. De meeste meldingen gaan over afval. Over overlast kwamen in 2022 nauwelijks meldingen binnen, maar verder waren de cijfers in de periode 2020-2023 opvallend stabiel voor het totale gebied. In 2023 was het aantal meldingen over afval in Osseveld-Oost hoger, maar in Sprenkelaar-Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek juist lager dan in 2022.

Bewonersenquête

De andere cijfers zijn afkomstig uit de bewonersenquête en zijn beschikbaar voor twee meetdata: een half jaar voor de opening en 12 maanden na de opening van het azc. Daardoor kan de situatie vlak voor de opening worden vergeleken met een jaar later. Met specifieke vragen wordt geprobeerd de effecten van het azc zo goed mogelijk te isoleren. Van de 1600 benaderde personen hebben er in 2023 620 de vragenlijst ingevuld: een respons van 39%. In 2022 was de respons iets hoger: 43%.

De rapportcijfers die bewoners in 2023 geven voor veiligheid in de buurt zijn lager dan in 2022. Het cijfer voor veilig voelen overdag daalde een halve punt van 8,4 naar 7,9. Het cijfer voor veilig voelen 's avonds en 's nachts daalde bijna een volle punt van 7,6 naar 6,7. Ook de rapportcijfers voor criminaliteit, overlast en vandalisme werden ongunstiger. Bij verkeersveiligheid is er geen significant verschil met 2022. Daarnaast zijn er meer mensen dan in 2022 die zich vaak of soms onveilig voelen in de eigen buurt, in winkelcentrum 't Fort/De Linie en op het terrein van het azc/GGNet.

Aan de bewoners werd ook gevraagd hoe vaak zij vinden dat bepaalde vervelende situaties voorkomen in hun buurt. Bij veel van de vervelende situaties zijn er in 2023 meer bewoners die vinden dat dit vaak voorkomt dan in 2022. De stijging is vooral groot bij rondhangen op straat, luid praten op straat, mensen met raar gedrag, lastig vallen, drugsoverlast en onveilig fietsgedrag. Voor deze monitor willen we vooral weten of er ook een relatie is met azc. Daarom werd aan de bewoners gevraagd wie verantwoordelijk zijn voor deze voorvallen (als men vindt dat iets vaak of soms voorkomt). Bewoners van het azc (of asielzoekers) worden genoemd door een kleine groep van 0 tot 4% van alle respondenten (7% bij onveilig fietsgedrag). De groep respondenten die andere groepen verantwoordelijk noemt is bij alle voorvallen groter: tussen 5 en 32% van alle respondenten). Zij noemen bijvoorbeeld jongeren, buurtbewoners, burens, passanten, GGZ bewoners of bewoners van buitenlands herkomst (anders dan asielzoekers).

Het aantal bewoners dat vindt dat prettige situaties in de buurt voorkomen (zoals burenhulp, bewoners die een oogje in het zeil houden en activiteiten in buurt/straat) is niet of nauwelijks veranderd.

Daarnaast werd gevraagd naar persoonlijk slachtofferschap (van de respondent of iemand in het huishouden) gedurende de voorgaande 12 maanden. Het aantal slachtoffers van diefstal uit woning (2%), (brom)fietsendiefstal (5%), diefstal uit auto (2%), mishandeling of geweld (2%), zedendelicten (1%) en graffiti (2%) was in 2023 niet hoger dan in 2022. Bij sommige delicten is het aantal slachtoffers wel gestegen: bedreiging/intimidatie (van 5% in 2022 naar 9% in 2023), vernielingen (van 11% naar 15%), naroeppen/fluiten/sissen (van 6% naar 15%) en discriminatie (van 2% naar 5%). Een deel van de slachtoffers zegt te weten wie de daders zijn. Bewoners van het azc zijn een van de groepen die daarbij worden genoemd, maar vaak ook zijn het jongeren

en buurtbewoners. Bij discriminatie wordt het azc helemaal niet genoemd. De toename van slachtofferschap is maar voor een beperkt deel aan het azc toe te schrijven.

Over verschillende aspecten van de buurt (aanzien, saamhorigheid, vervuiling, overlast, veiligheid, verkeersveiligheid en levendigheid) werd gevraagd hoe de eigen buurt zich afgelopen jaar heeft ontwikkeld. Het aantal bewoners dat vindt dat de buurt beter werd is gelijk aan 2022: tussen 2% en 9%. Het aantal bewoners dat vindt dat hun buurt slechter is geworden is op alle punten groter en ligt tussen 10% en 43%. Het aandeel bewoners dat vindt dat de buurt achteruit ging is in 2023 op vrijwel alle aspecten ook hoger dan in 2022 (alleen bij saamhorigheid is het verschil niet significant). Het grootst was de toename bij overlast (van 18% naar 32%) en vooral bij veilig voelen 's avonds en 's nachts (van 8% naar 30%). Bij overlast is de toename het grootst in Osseveld-Oost.

Een groep van 63% vindt dat hun buurt afgelopen jaar op minimaal een aspect achteruit ging. Verkeersveiligheid wordt het vaakst genoemd (43% verwacht achteruitgang), vooral door toename van verkeer en te hard rijden. Een op de drie vindt dat de vervuiling erger werd (vooral in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen) en een even grote groep ziet meer overlast, vooral door jongeren maar ook burens en mensen op straat. Andere bewoners zien een achteruitgang in veiligheid overdag (10%), maar vooral 's avonds en 's nachts (30%). Zij noemen vooral samenscholing en intimiderend gedrag door jongeren, azc bewoners in de wijk, toename van diefstallen en onbekenden die over straat zwerven. In totaal 7% van alle respondenten noemt azc bewoners als reden voor de achteruitgang, terwijl 53% daarvoor een of meer andere redenen noemt.

Voor de komende jaren denkt 26% dat hun buurt achteruit zal gaan en 8% verwacht vooruitgang. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg zijn er wat meer mensen die achteruitgang verwachten. Deze cijfers wijken niet af van 2022: het aantal mensen dat achteruitgang of vooruitgang verwacht is dus net zo groot als voor de opening van het azc. Maar er is een opvallend verschil in de motivatie. Van de mensen die achteruitgang verwachten noemde in 2022 ruim de helft (16% van alle bewoners) de komst van het azc. In 2023 werd de aanwezigheid en mogelijke uitbreiding van het azc nog maar genoemd door een kwart van de mensen die achteruitgang verwachten (7% van alle bewoners). Driekwart noemt in 2023 dus een andere reden, vooral de gevolgen van nieuwbouw, jongerenoverlast en mentaliteit van buurtbewoners.

Het aantal mensen dat zegt goed op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen rond het azc is gedaald van 47% in 2022 naar 32% in 2023. Een kleinere groep van 15% (ongeveer net zoveel als in 2022) is goed op de hoogte van de beheermaatregelen. Het aantal bewoners dat zich zorgen maakt over de aanwezigheid van het azc daalde van 40% in 2022 naar 24% in 2023. Het aandeel dat zich geen zorgen maakt steeg van 33% naar 47%.

Tot slot werd aan de bewoners gevraagd welke invloed het verblijf van bewoners van het azc zal hebben op de leefbaarheid in de buurt. In 2022 verwachtte nog 36% een negatieve invloed, maar een jaar na de opening is dat aandeel gehalveerd en ziet nog maar 17% een negatieve invloed. Slechts een kleine groep van 2% (in 2022 5%) ziet positieve invloed. In 2022 dacht 17% dat het azc geen invloed op de leefbaarheid zou hebben; in 2023 is dat aandeel fors gegroeid naar 50%. De mensen die nog wel een negatieve invloed ervaren, noemen als reden vooral onveiligheid en overlast.

Onderzoeksofzet

In november 2022 is aan de Deventerstraat in Apeldoorn een nieuw azc geopend, op een locatie die eerder in gebruik was door GGNet. In nauwe samenwerking met het Omwonendenoverleg is een monitorinstrument ontwikkeld om ontwikkelingen op gebied van leefbaarheid en veiligheid te kunnen meten in het omliggende gebied. In het Omwonendenoverleg zijn behalve omwonenden ook de gemeente, COA, politie, GGNet en de cliëntenraad van GGNet vertegenwoordigd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Oostveen Beleidsonderzoek en Advies in opdracht van de gemeente Apeldoorn, COA en GGNet.

In 2022, kort voor de opening van het azc, is een eerste meting (de nulmeting) uitgevoerd. Dit rapport bevat de resultaten van de eenmeting, in het najaar van 2023. Deze tweede meting – een jaar na de ingebruikname – moet duidelijk maken of er iets is veranderd.

Het **onderzoeksgebied** is afgebakend als een gebied in de directe omgeving van het azc en langs de te verwachten looproutes naar supermarkten en winkels (in Kristal en de winkelcentra Anklaar, De Mheen en 't Fort/De Linie). De bewoners van het azc moeten zelf hun boodschappen doen en lopen daarvoor door de woonbuurten. Het onderzoeksgebied is onderverdeeld in vier deelgebieden. Het kan immers zijn dat eventuele effecten van het azc en haar bewoners zich alleen of vooral voordoen in een bepaald deelgebied. Op de laatste pagina is een kaart opgenomen met de grenzen van de deelgebieden. De vier gebieden zijn:

1. Directe omgeving azc: het azc terrein, Sprenkelaar-oost, Deventerstraat (tussen Laan van Zevenhuizen en A50), Terwoldseweg e.o.
2. Richting Kristal: Sprenkelaar noord, De Wellen, Mozaïek, Park Zuidbroek.
3. Richting winkelcentra De Mheen en Anklaar: Sprenkelaar west, Anklaar Oost (ten zuidoosten van het winkelcentrum), De Mheen (alleen rond het winkelcentrum)
4. Richting winkelcentrum 't Fort: (noordelijke en westelijk deel van) Osseveld oost.

De monitor is gebaseerd op twee soorten **bronnen**: registratiecijfers en een bewonersenquête. Bij de **registraties** wordt gebruik gemaakt van:

- Incidenten geregistreerd bij de politie voor een geselecteerd aantal incidentsoorten op het gebied van geweld, diefstal gericht op bewoners (bv. uit woning, van fiets, uit auto, zakkenrollen), winkeldiefstal, vernieling, overlast en drugs.
- Meldingen over de woonomgeving gedaan bij de gemeente in een geselecteerd aantal categorieën op het gebied van afval, overlast en verkeer (verkeersoerlast en verkeersonveiligheid).

De meldingen bij de politie en de gemeente worden weergegeven in perioden van 12 maanden, van 1 november tot 31 oktober. Voor deze periode is gekozen omdat het azc begin november 2022 is geopend. In deze rapportage kunnen de eerste 12 maanden na de opening worden vergeleken met perioden van 12 maanden

toen het azc nog niet geopend was. Door over 12 maanden te meten worden seizoensinvloeden uitgesloten. Waar in dit rapport wordt gesproken over de registratiecijfers uit 2023, gaat het om de periode van 1 november 2022 tot en met 31 oktober 2023.

De **bewonersenquête** werd uitgevoerd in de vorm van een vragenlijst onder inwoners vanaf 16 jaar. Per adres werd maximaal één persoon aangeschreven. Bij gezinnen kan dat zowel een van de ouders zijn als nog thuiswonende kinderen (vanaf 16 jaar). Er is heel bewust gekozen om ook deze jongere bewoners mee te nemen in het onderzoek, omdat ook zij gebruik maken van de buurt en daar zaken kunnen signaleren.

De steekproeftrekking was zodanig dat per deelgebied ongeveer 165 respondenten waren te verwachten. In totaal zijn 1600 personen benaderd. De eerste enquête (nulmeting) is opgestart in mei 2022 omdat de verwachting toen nog was dat het azc in juli geopend kon worden. De tweede enquête (eenmeting) liep omstreeks oktober 2023, bijna een jaar na de opening van het azc. Half mei 2022 en eind september 2023 is door de gemeente een uitnodigings-brief verzonden om de enquête digitaal in te vullen. Wie dat niet deed en zich niet afmeldde, kreeg enkele weken later automatisch een tweede brief met een papieren vragenlijst en antwoordenvolp. Vier weken later werd nog een laatste herinneringsbrief verzonden. Onder de deelnemers werden 10 cadeaubonnen verloot van € 25,- om de respons te bevorderen. In 2023 was het ook mogelijk de enquête in te vullen in acht andere talen of ondersteuning te krijgen in buurtcentrum Atrium, maar daar is maar door enkele mensen gebruik van gemaakt.

Uiteindelijk hebben in 2023 620 personen de enquête via internet of op papier ingevuld: een respons van 39%. Dat is lager dan de 43% uit 2022. In gebieden dicht bij het azc was de respons hoger, zoals blijkt uit de tabel.

Gebied	Steekproef	Respon- denten	Respons in %	Respons 2022
01 (=Sprenkelaar oost, Deventerstraat, Terwoldseweg e.o.)	325	146	45%	53%
02 (=Sprenkelaar noord, De Wellen, Mozaïek)	335	157	47%	48%
03 (=Sprenkelaar west, Anklaar oost, De Mheen)	550	158	29%	31%
04 (=Osseveld-oost)	390	159	41%	49%
Totaal	1600	620	39%	43%

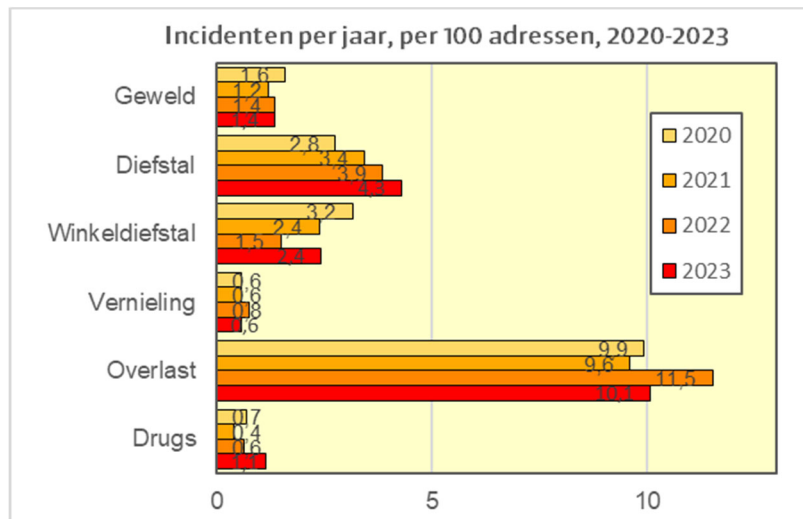
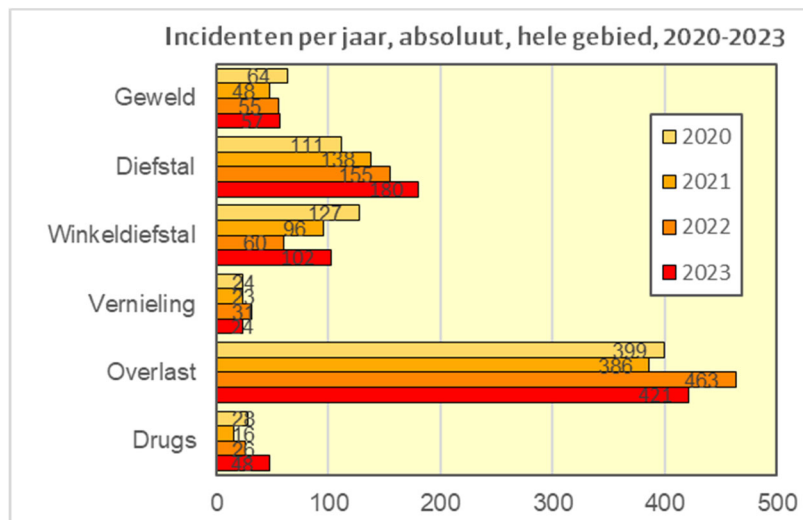
Het responspercentage is ook afhankelijk van leeftijd en geslacht. De respons onder de lagere leeftijdsgroepen is lager maar het verschil is minder groot dan in 2022: 30% onder 16-29 jarigen (in 2022 26%), 34% onder 30-49 jarigen (in 2022 38%), 43% onder 50-69 jarigen (in 2022 53%) en 46% onder 70-plussers (in 2022 53%). Onder mannen was de respons 35% (39% in 2022) en onder vrouwen 41% (47% in 2022); één respondent was genderneutraal. Dit soort verschillen naar leeftijd en geslacht is gebruikelijk bij bewonersenquêtes.

Politiecijfers

In de eerste plaats kijken we naar het aantal bij de politie geregistreerde incidenten in een geselecteerd aantal (samengestelde) categorieën. De cijfers worden weergegeven over drie perioden van 12 maanden, steeds eindigend op 31 oktober. Op deze pagina staan de cijfers voor het totale onderzoeksgebied. De tweede grafiek toont dezelfde cijfers, maar dan per 100 bewoonde (particuliere) adressen.

- Tussen 1 november 2022 en 31 oktober 2023 waren er 57 incidenten geweld en bedreiging, 180 (particuliere) diefstallen en 102 winkeldiefstallen. Overlast komt veel vaker voor: 421 keer. Tot slot waren er nog 48 drugsdelicten.
- Over de afgelopen vier jaren is het aantal particuliere diefstallen gestegen: van 111 naar 180. Die trend bleef onveranderd. Overlast kwam in 2022 vaker voor dan in de andere jaren. Het aantal geregistreerde winkeldiefstallen liep afgelopen jaren duidelijk terug (van 127 naar 60), maar was in 2023 weer hoger. Het aantal drugsdelicten was in 2023 hoger dan in de jaren daarvoor.

Voor veel soorten incidenten geldt overigens dat in de coronajaren 2020 en 2021 er minder incidenten waren en de cijfers in 2022 weer opliepen.

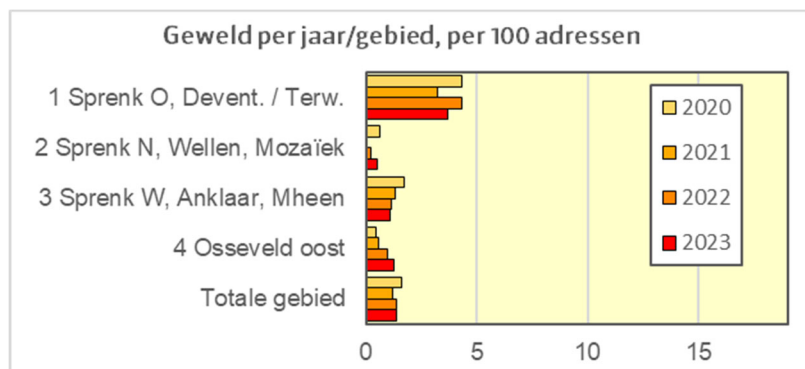
De politiecijfers betreffen steeds de periode van 1 november van het voorgaande jaar tot en met 31 oktober van het genoemde jaar. Voor de betekenis van de categorie-indeling zie de bijschriften onder de grafieken op de volgende twee pagina's.

De cijfers in de tweede grafiek (en de cijfers per gebied op de volgende twee bladzijden) worden weergegeven per 100 bewoonde particuliere adressen (voor 2020-2022 in juni 2022 en voor 2023 in september 2023).

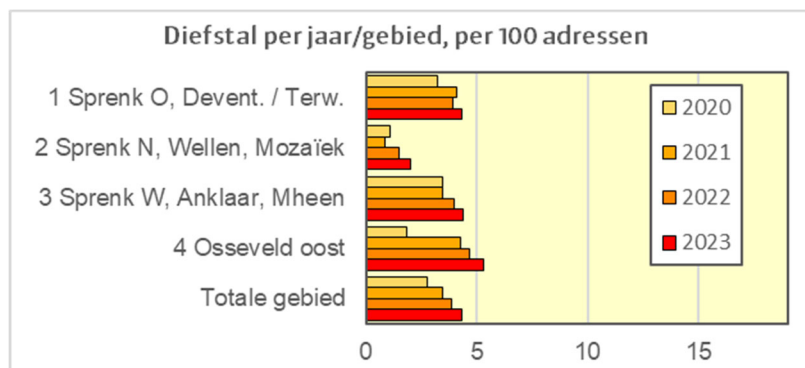

De relatieve cijfers (per 100 adressen) zijn vooral beter geschikt om de verschillende deelgebieden te vergelijken. Dat gebeurt op deze twee pagina's.

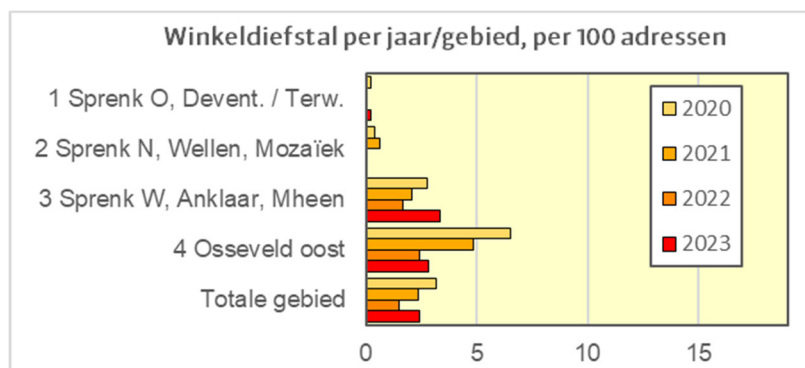
- Het aantal geregistreerde geweldsdelicten bleef afgelopen jaren heel stabiel. Afgezet tegen het aantal bewoonde woningen is het het hoogst in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg e.o.. In dit gebied staan relatief weinig woningen, maar het is wel uitgestrekt en omvat onder meer azc/GGNet.
- Onder diefstal valt onder meer fietsendiefstal, auto-inbraak, woninginbraak en zakkenrollen. Per 100 adressen is het aantal diefstallen in Sprenkelaar Noord/Wellen/Mozaïek lager dan in de andere drie gebieden. In alle vier de gebieden was afgelopen jaren sprake van een lichte toename.
- Winkeldiefstal komt natuurlijk vooral voor in de gebieden waar de grote winkelcentra staan: Anklaar, de Mheen en 't Fort (Osseveld oost). Vooral in Osseveld oost is het aantal geregistreerde winkeldiefstallen van 2020 tot en met 2022 sterk gedaald en bleef in 2023 stabiel. De toename van winkeldiefstallen in 2023 manifesteert zich in Sprenkelaar-West/Anklaar/De Mheen. De meldingsbereidheid kan daarbij een rol spelen.

De categorie geweld omvat onder meer: mishandeling, bedreiging, wapenbezit, doodslag/ moord, chantage en huisvredebreuk.

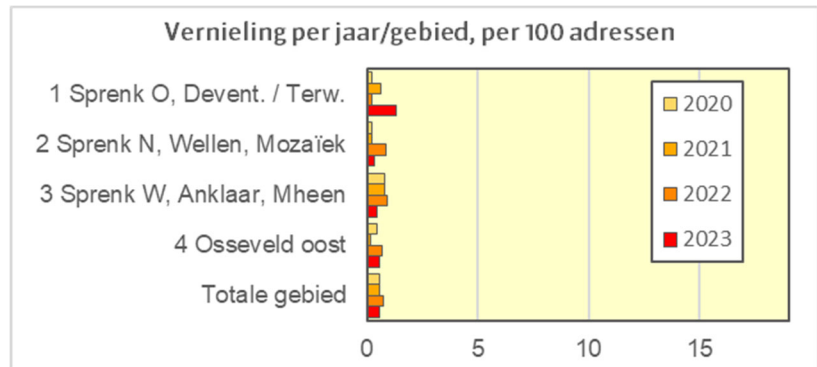

De categorie diefstal omvat onder meer: diefstal van/uit/vanaf (brom)fiets, auto en andere vervoermiddelen, diefstal uit woning, zakkenrollen, overige diefstallen (excl. uit winkels en bedrijven) en heling.

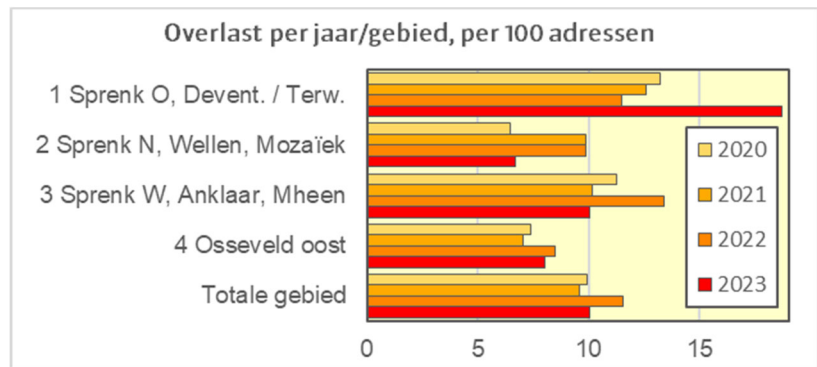

De categorie winkeldiefstal omvat uitsluitend: winkeldiefstal.

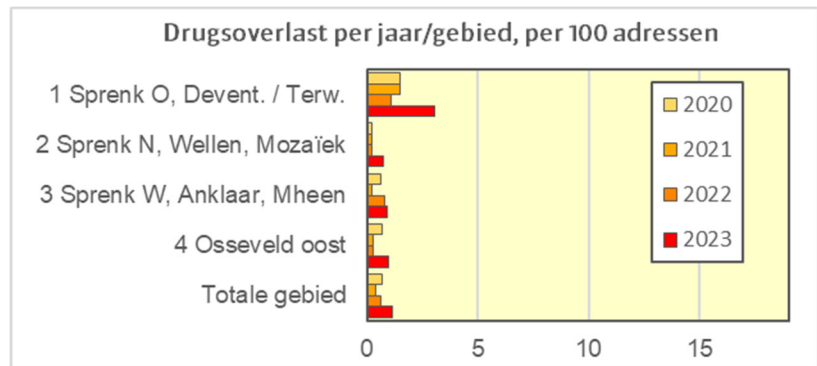
- Het aantal geregistreeerde vernielingen is veel lager dan bij de meeste andere categorieën. Dat geldt voor alle vier de deelgebieden en er zijn geen grote fluctuaties. In Sprenkelaar Oost/ Deventerstraat/ Terwoldseweg was het aantal in 2023 wat hoger, maar het betreft slechts een handvol incidenten.
- Bij overlast is het aantal geregistreeerde incidenten veel hoger dan in de andere categorieën. In het totale gebied was het aantal incidenten in 2023 lager dan in 2022 maar ongeveer net zo hoog als in 2020 en 2021. In Sprenkelaar Noord/Wellen/ Mozaïek en in Sprenkelaar West/ Anklaar/De Mheen is het aantal in 2023 duidelijk lager dan in 2022. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/ Terwoldseweg was juist sprake van een duidelijke toename in 2023. De meest voorkomende vormen van overlast zijn ruzie/ twist, jeugdoverlast, overlast door verwarde personen en geluids-overlast.
- Drugs- en alcoholoverlast komt net als vernielingen relatief weinig voor, maar in 2023 is het aantal incidenten wel wat gestegen. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/ Terwoldseweg is het relatieve aantal hoger dan in de andere gebieden.

De categorie vernieling omvat: vernieling van/aan auto, brandstichting, vandalisme/ baldadigheid, vernieling aan openbaar vervoer/abri.

De categorie overlast omvat onder meer: ruzie/twist, overlast jeugd, overlast door verwarde persoon, geluidshinder 'overig', overlast zwervers, afsteken vuurwerk, belediging, openbare dronkenschap, overtreding APV en overlast stalker.

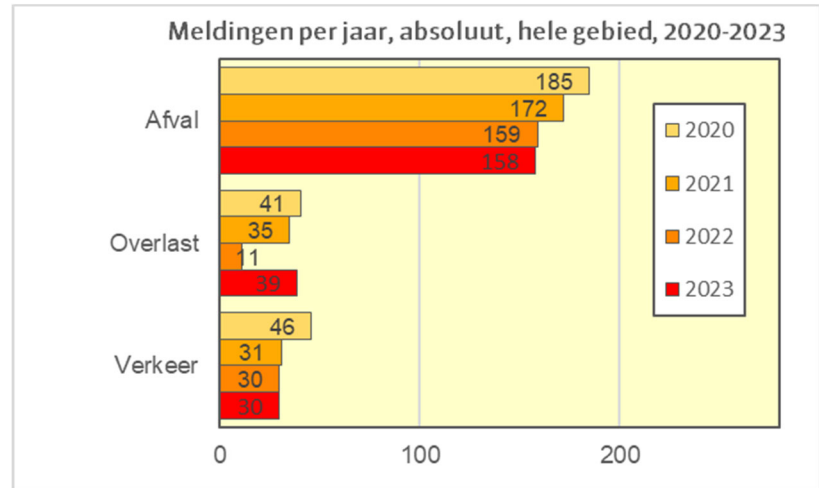

Deze categorie omvat: overlast i.v.m. alcohol/drugs, handel en bezit van drugs, overige drugsdelicten en vervaardigen van drugs.

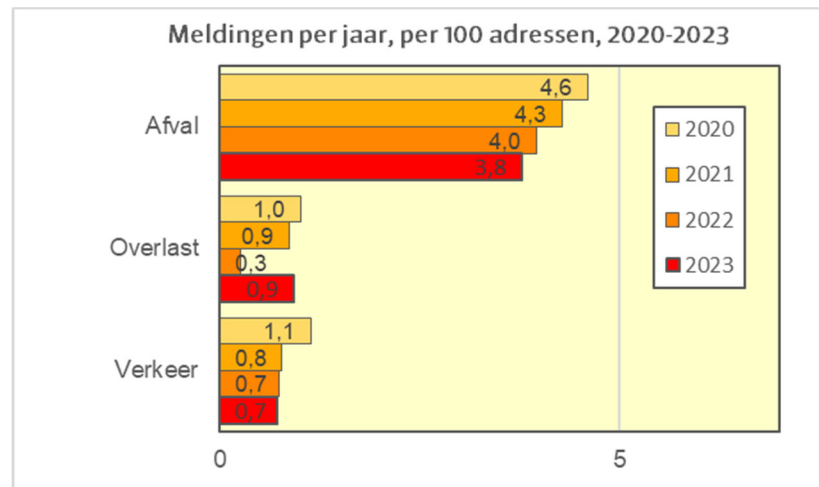
Meldingen bij de gemeente

De volgende twee pagina's gaan over meldingen over de openbare ruimte die zijn binnengekomen bij de gemeente. Het gaat daarbij niet om alle meldingen, maar om een specifieke selectie (zie de omschrijving onder de grafieken op de volgende bladzijde voor de definities). Ook deze cijfers worden weergegeven over drie perioden van 12 maanden, eindigend op 31 oktober. Op deze pagina staan de cijfers voor het totale onderzoeksgebied.

- De eerste grafiek laat de absolute aantallen zien. De meeste meldingen hadden betrekking op afval (158 in 2023). Overlast (39 meldingen) en verkeer (30) werden veel minder vaak gemeld.
- Het aantal geregistreerde meldingen wijkt weinig af van de afgelopen jaren. Meldingen over overlast waren er in 2022 minder, maar de cijfers van 2020, 2021 en 2023 ontlopen elkaar nauwelijks.
- De tweede grafiek toont dezelfde cijfers, maar dan per 100 bewoonde (particuliere) adressen.

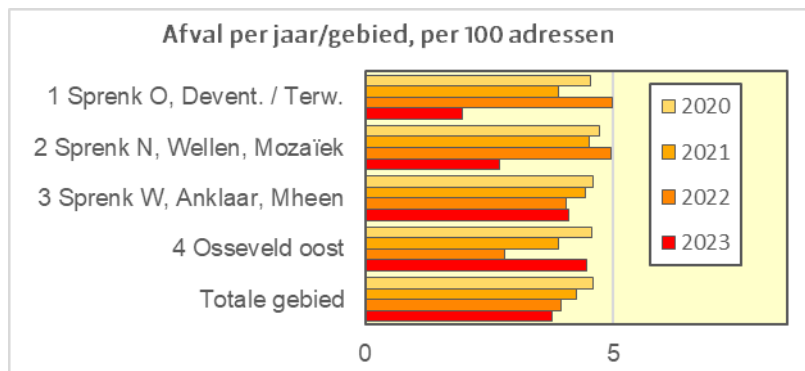
Meldingen bij de gemeente betreffen steeds de periode van 1 november van het voorgaande jaar tot en met 31 oktober van het genoemde jaar. Dus 2023 betekent: van 1 november 2022 tot en met 31 oktober 2023. Voor de betekenis van de categorie-indeling zie de bijschriften onder de grafieken op de volgende twee pagina's.

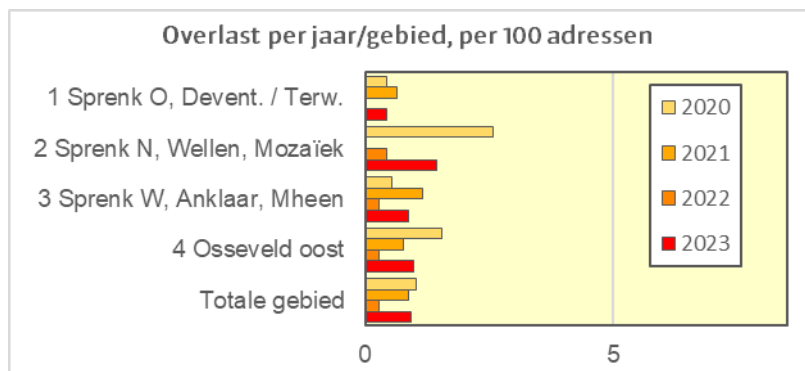
Deze cijfers (en de cijfers per gebied op de volgende twee bladzijden) worden weergegeven per 100 bewoonde particuliere adressen (voor 2020-2022 in juni 2022 en voor 2023 in september 2023).

Ook bij de meldingen bij de gemeente gebruiken we de relatieve cijfers om de deelgebieden te vergelijken.

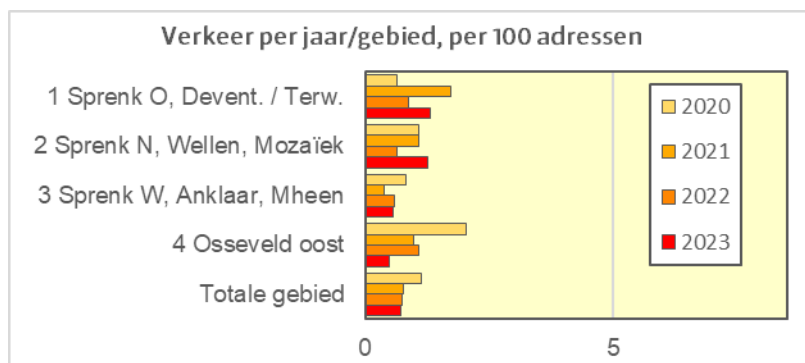
- Afgezet tegen het aantal bewoonde woningen, was het aantal meldingen over afval in alle vier gebieden in 2022 nagenoeg gelijk. In 2023 lag het aantal meldingen over afval in de gebieden Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek veel lager dan in eerdere jaren en nu ook lager dan in de andere gebieden.
- Overlast omvat jongerenoverlast, overlast van scooters/fietsen, graffiti, lucht/stank, vuurwerk en overlast van zwervers. In 2022 was het aantal meldingen veel lager dan in eerdere jaren, maar in 2023 ligt het weer op hetzelfde niveau als in 2020 en 2021.
- Bij verkeer kijken we alleen naar meldingen over verkeersoverlast en verkeersveiligheid (dus niet bijvoorbeeld over verkeerslichten en verkeersborden). Over het totale gebied bekeken is het aantal meldingen de afgelopen jaren heel stabiel. In zowel Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg als Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek was het aantal meldingen in 2022 gedaald maar in 2023 weer gestegen. In Osseveld Oost daalde het aantal juist in 2023.

De categorie afval omvat: afvaldumping, afval naast container, zwerfafval, ongediertebestrijding, wrakken (brommers/scooters).

De categorie overlast omvat: jongerenoverlast, overlast fietsen/scooters/brommers, graffiti, lucht- en stankoverlast, vuurwerkoverlast, overlast zwervers.

De categorie verkeer omvat: verkeersoverlast, verkeersveiligheid.

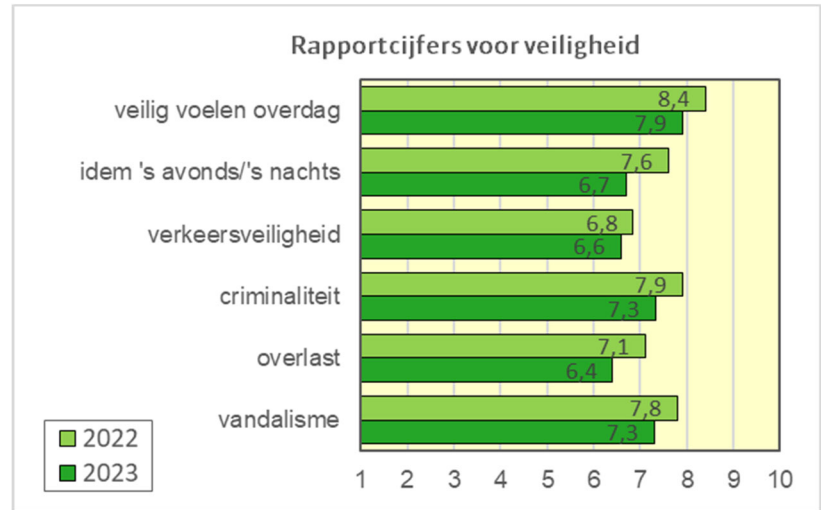
Veilig voelen in de buurt

Dit hoofdstuk gaat over veilig voelen in de buurt. Om te beginnen werden aan de bewoners rapportcijfers gevraagd voor de veiligheid in de buurt. Hoe hoger het rapportcijfer, hoe gunstiger.

De meeste rapportcijfers zijn in 2023 lager dan in 2022 (vlak voor de opening van het azc). Bewoners voelen zich dus minder veilig. Het cijfer voor veilig voelen overdag daalde een halve punt van 8,4 naar 7,9. Het cijfer voor veilig voelen 's avonds en 's nachts daalde bijna een volle punt van 7,6 naar 6,8.

Ook over criminaliteit, overlast en vandalisme oordelen de bewoners in 2023 ongunstiger dan in 2022. Bij verkeersveiligheid is het verschil tussen beide jaren niet significant.

Op de volgende pagina's worden de cijfers per gebied weergegeven.

Wat zijn significante verschillen?

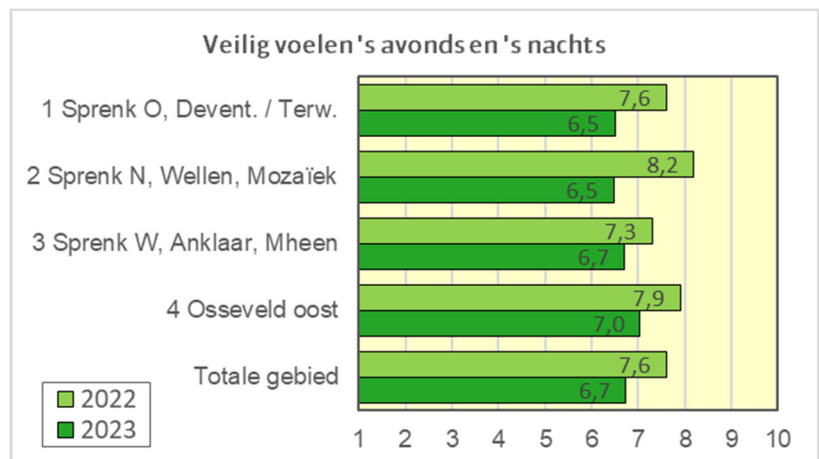
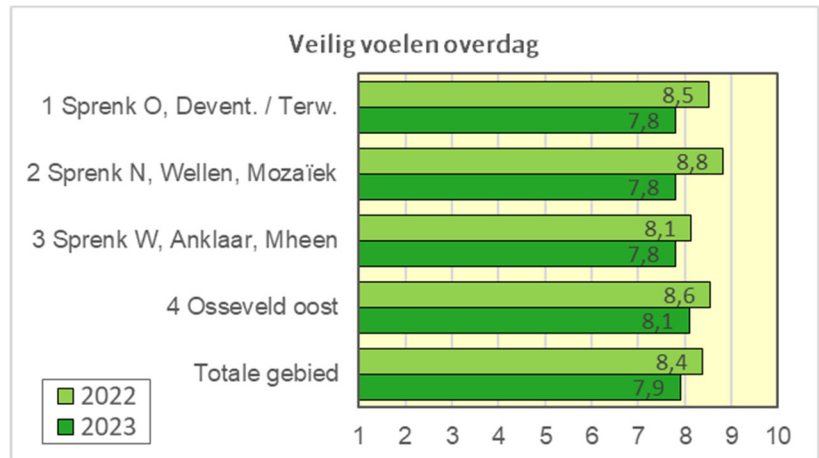
Bij enquêtes is altijd sprake van een bepaalde onbetrouwbaarheidsmarge. De percentages die we vinden onder de respondenten kunnen iets afwijken van percentages in de totale bevolking. De marges zijn onder meer afhankelijk van het aantal respondenten in het gebied en bij gemiddelde rapportcijfers ook van de spreiding van de antwoorden. Voor de vier deelgebieden zijn de marges wat groter dan voor het totale onderzoeksgebied (met 4 keer zo veel respondenten als een afzonderlijk deelgebied).

Bij de analyses van enquêtet cijfers in de tekst is steeds gekeken of verschillen (tussen de jaren, of tussen gebieden) statistisch significant zijn. Als in de tekst wordt gesproken over hoger/lager of een daling/stijging, kan met 95% zekerheid worden gezegd dat het aantal bewoners dat iets vindt echt hoger of lager is. We noemen dat verschil dan significant.

Soms is er maar een klein verschil in de gevonden percentages. Dat verschil valt dan binnen de onbetrouwbaarheidsmarges en noemen we daarom 'niet significant'.

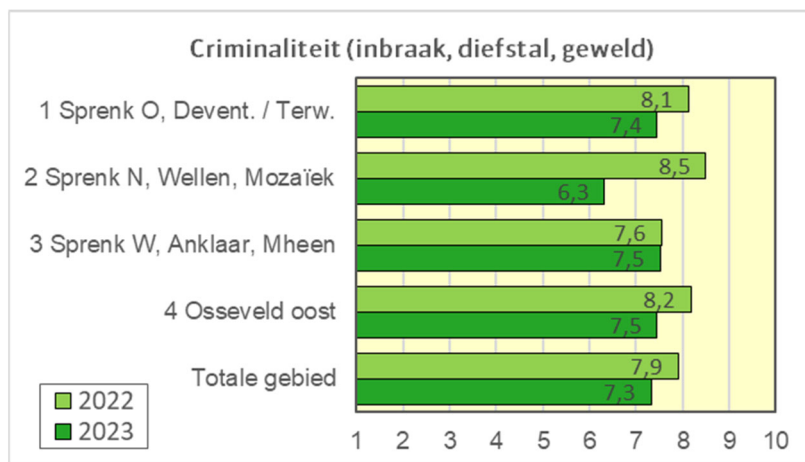
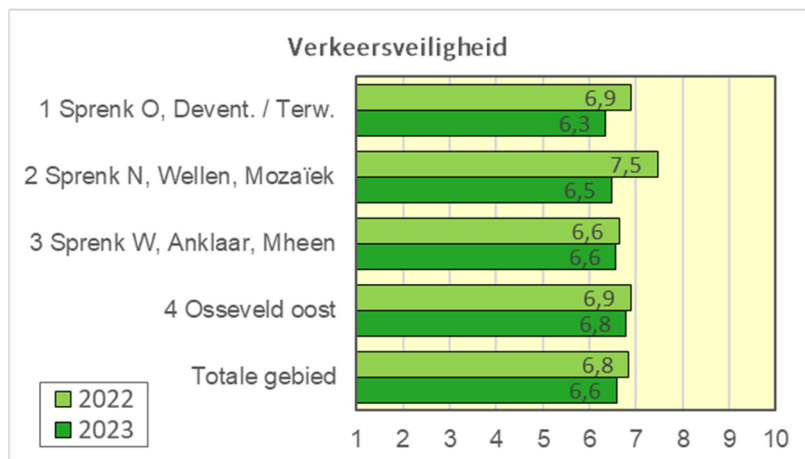
Voor veilig voelen overdag geven de bewoners gemiddeld een 7,9. Dat is een halve punt lager dan in 2022 (8,4).

- Het cijfer voor veilig voelen 's avonds en 's nachts is lager. Het is ook sterker gedaald sinds 2022: van 7,6 naar 6,7.
- Beide cijfers zijn het sterkst gedaald in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en in Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek.
- In Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen is bij veilig voelen overdag geen significante daling te zien. In de andere drie buurten, en bij veilig voelen 's avonds en 's nachts in alle vier buurten, is het verschil significant.
- In 2023 ontlopen de vier buurten elkaar nauwelijks op deze twee rapportcijfers. In 2022 waren de verschillen tussen de buurten nog duidelijk groter.

Bewoners gaven ook rapportcijfers voor verkeersveiligheid, criminaliteit, overlast en vandalisme. Ook daarvoor geldt: hoge cijfers zijn gunstig (weinig overlast of criminaliteit).

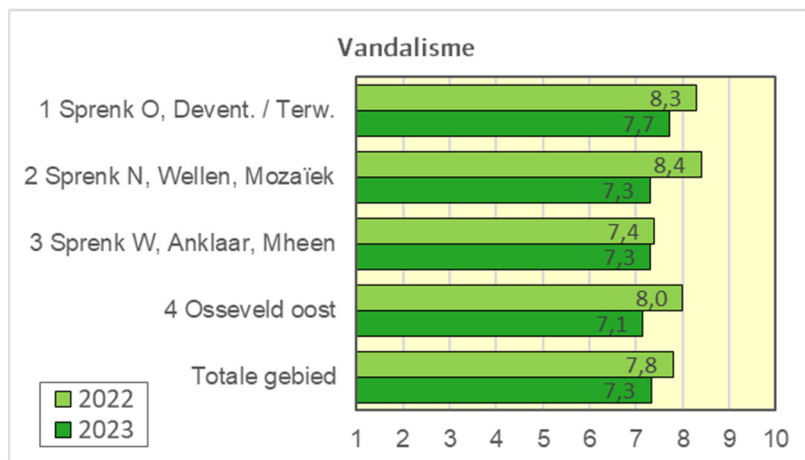
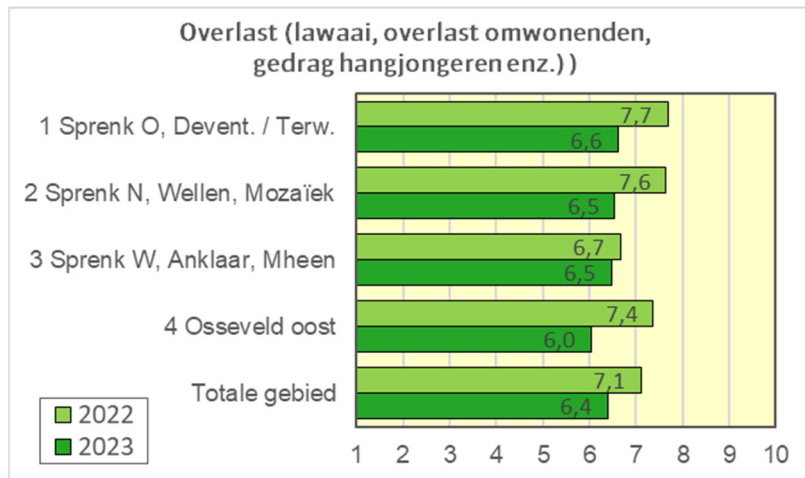
- Het gemiddelde rapportcijfer voor de verkeersveiligheid is 6,6. In 2022 was dat 6,8 maar dat verschil is niet significant. In twee van de gebieden is het cijfer wel significant gedaald: in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg (van 6,9 naar 6,3) en in Sprenkelaar Noord/Wellen/Mozaïek (van 7,5 naar 6,5).
- Het rapportcijfer voor criminaliteit (inbraak, diefstal, geweld) werd ongunstiger: het daalde van 7,9 naar 7,3. Vooral in Sprenkelaar Noord/Wellen/Mozaïek is de daling groot: van 8,5 naar 6,3. Alleen in het deelgebied Sprenkelaar West/Anklaar/Mheen bleef het cijfer ongeveer gelijk.

De grafieken op deze pagina's tonen de rapportcijfers voor overlast en vandalisme.

- Het gemiddelde rapportcijfer voor overlast werd ook ongunstiger: het daalde van 7,1 in 2022 naar 6,4 in 2023.
- In Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen is de daling niet significant, maar in de andere drie gebieden is het cijfer ongeveer een volle punt gedaald. De bewoners ervaren dus meer overlast.
- Ook het cijfer voor vandalisme werd ongunstiger, maar de daling is minder sterk dan bij overlast: van 7,8 in 2022 naar 7,3 in 2023.
- Ook voor vandalisme geldt dat het cijfer ongunstiger werd in drie van de deelgebieden, maar niet in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen.

Bij alle rapportcijfers voor veiligheid in dit hoofdstuk zijn er nauwelijks verschillen naar leeftijd en geslacht. Vrouwen en bewoners in de jongste leeftijdsgroep (tot 30 jaar) geven echter een lager rapportcijfer voor veilig voelen 's avonds en 's nachts.

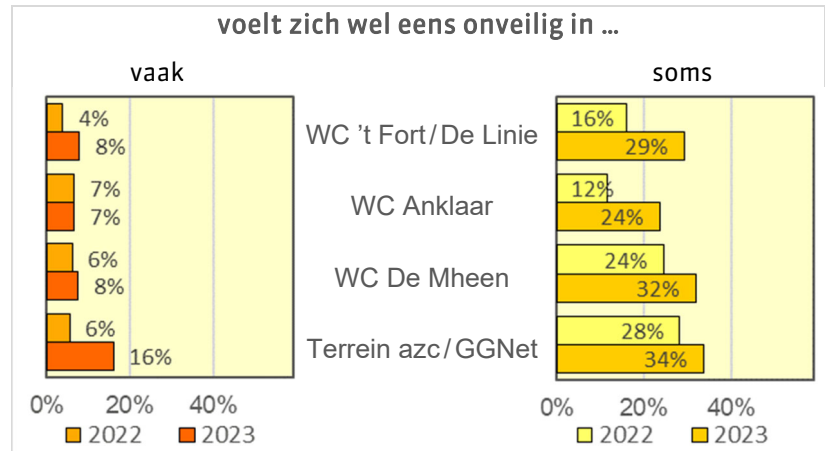
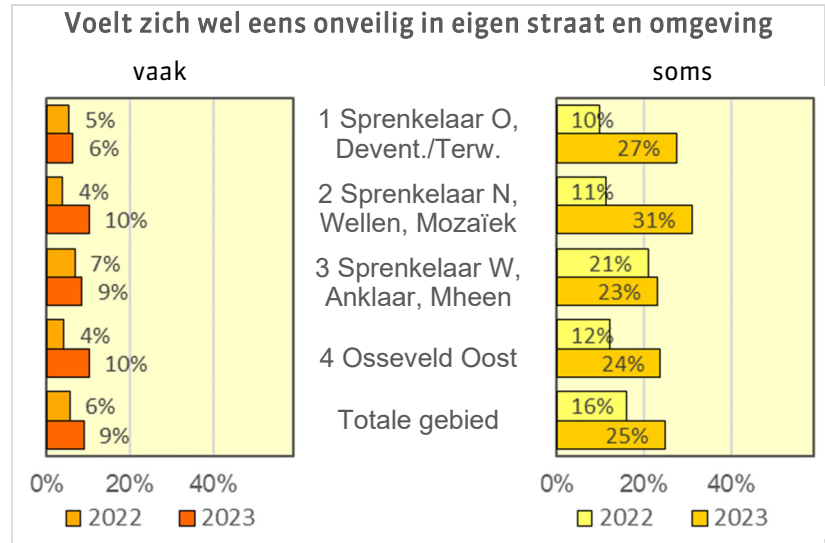

Onveilig voelen op verschillende locaties

Aan alle respondenten werd daarna gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt op straat dichtbij de eigen woning, in de drie omliggende winkelcentra of op het terrein van het azc en GGNet.

- Het aantal mensen dat zich in de eigen straat en directe omgeving van hun woning vaak onveilig voelt steeg iets van 6% in 2022 naar 9% in 2023. Het aantal mensen dat zich soms onveilig voelt steeg harder: van 16% naar 25%. Twee van de drie mensen voelen zich nooit onveilig. Het aantal mensen dat zich vaak of soms onveilig voelt steeg in alle gebieden behalve in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen.
- Van de mensen die er wel eens komen, voelt ongeveer 37% zich vaak of soms onveilig in winkelcentrum 't Fort/De Linie, 31% in Anklaar en 40% in De Mheen. De helft voelt zich vaak (16%) of soms (34%) onveilig op het terrein van het azc en GGNet. Het aantal mensen dat zich vaak onveilig voelt in 't Fort/De Linie en op het terrein van het azc/GGNet lag in 2023 hoger dan in 2022. Voor de twee andere winkelcentra is dat verschil niet significant, maar er zijn in alle winkelcentra wel meer mensen die zich soms onveilig voelen.

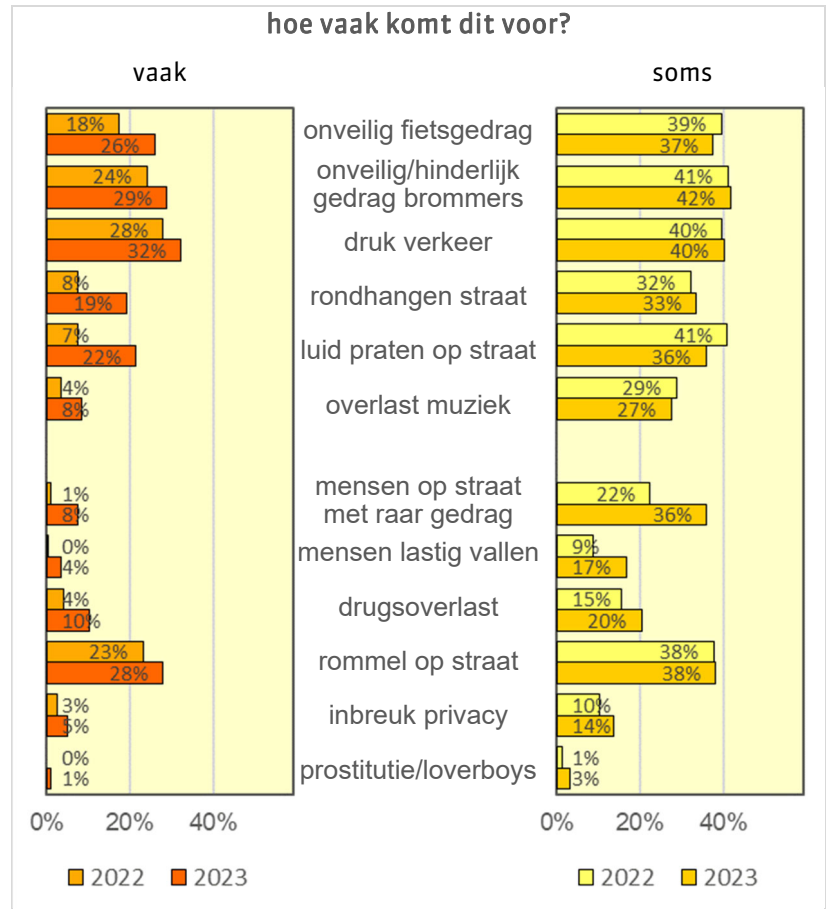
Deze cijfers worden **niet** weergegeven voor respondenten die zeggen op deze plekken (bijna) nooit te komen. Dat zijn (in 2023) de volgende percentages: in eigen straat en directe omgeving 1%, in winkelcentrum 't Fort/De Linie 39%, in winkelcentrum Anklaar 9%, in winkelcentrum De Mheen 26% en op het azc/GGNet terrein: 49%. Hoe minder bezoekers, hoe groter de onbetrouwbaarheidsmarges.

Vervelende situaties in de buurt

Van diverse vervelende situaties die zich in een buurt kunnen voordoen werd aan de bewoners gevraagd, hoe vaak dit volgens hen voorkomt in de directe omgeving van hun woning. Ook werd gevraagd of bewoners weten wie daarvoor verantwoordelijk zijn.

- Bij veel van de vervelende situaties is het aantal bewoners dat vindt dat dit vaak in de buurt voorkomt in 2023 groter dan in 2022. Het aantal bewoners dat vindt dat onveilig fietsgedrag vaak in de buurt voorkomt is bijvoorbeeld gestegen van 18% in 2022 naar 26% in 2023.
- De stijging is vooral groot bij rondhangen op straat (van 8% naar 19%), luid praten op straat (van 7% naar 22%), mensen met raar gedrag (van 1% naar 8%), lastig vallen (van 0% naar 4%) en drugsoverlast (van 4% naar 10%).
- Het aantal bewoners dat vindt dat de voorvallen *soms* in de buurt voorkomen bleef in veel gevallen ongeveer gelijk. Maar vooral bij raar gedrag (van 22% naar 36%) en mensen lastig vallen (van 9% naar 17%) steeg ook dat percentage.

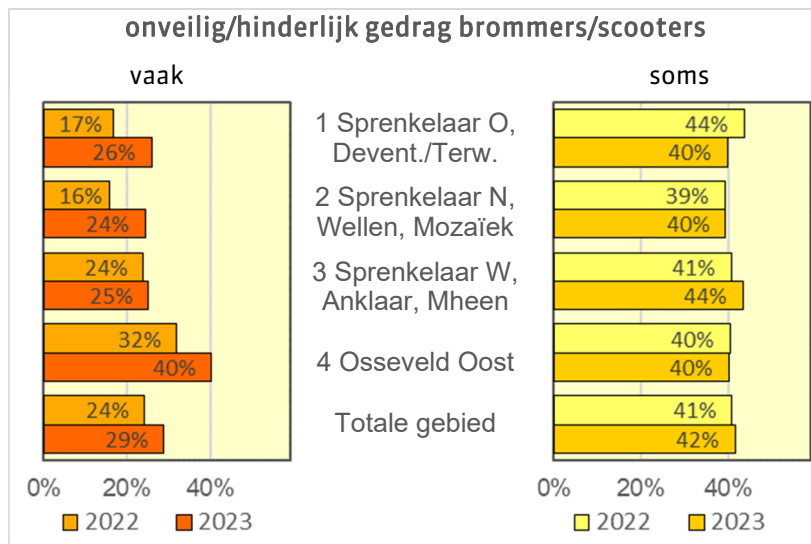
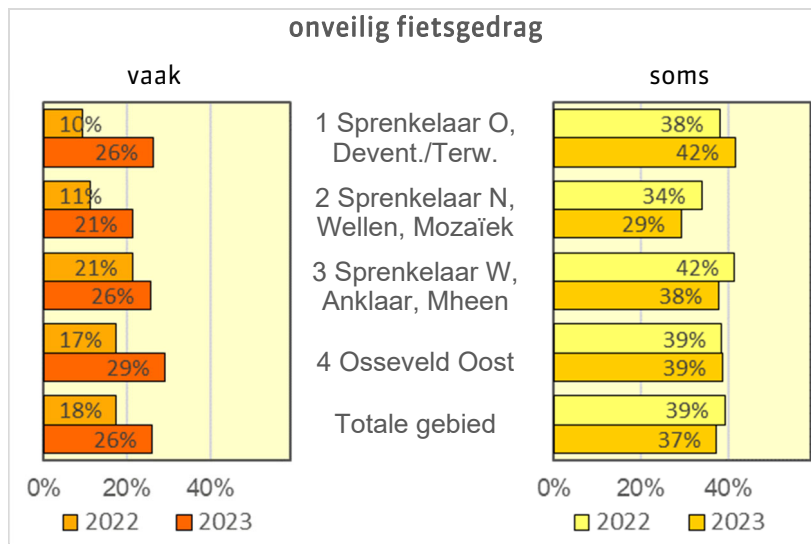
Op de volgende pagina's bespreken we de verschillen per wijk – en wie dat dan doen.

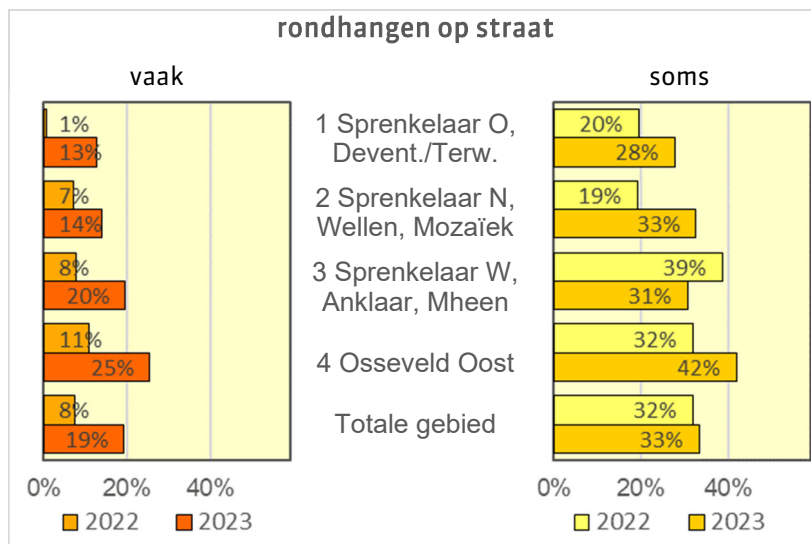
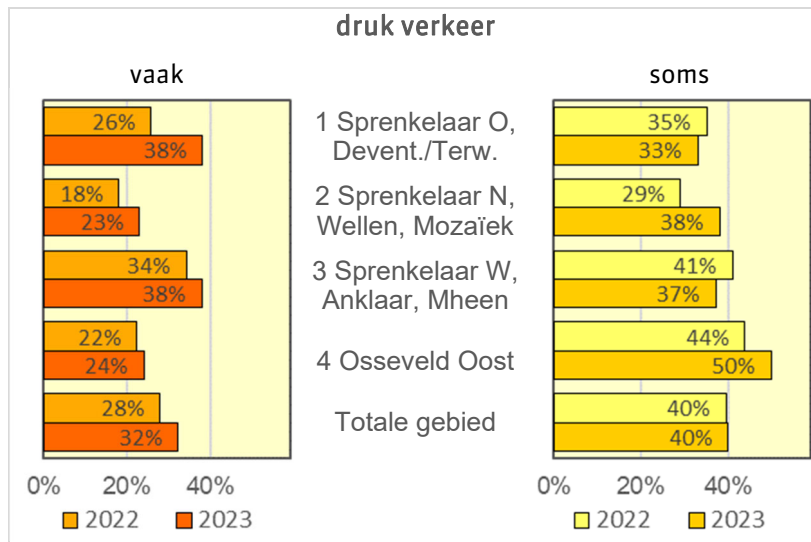
Er waren vier antwoorden mogelijk: vaak, soms, (bijna) nooit en 'weet niet'. De staven tonen het percentage bewoners dat 'vaak' (oranje) of 'soms' (geel) heeft geantwoord. Samen met de (niet weergegeven) groep die 'bijna (nooit)' antwoordde tellen de percentages op tot 100%.

De groep die niet weet hoe vaak iets in de buurt voorkomt is in de percentages niet meegeteld. Zij zijn ook niet meegenomen, als in de tekst wordt gesproken over het aandeel dat een bepaalde groep verantwoordelijk houdt. Voor de leesbaarheid schrijven we dan 'in % van alle respondenten', maar er wordt steeds gepercenteerd op alle respondenten die weten of het betreffende voorval vaak, soms of (bijna) nooit voorkomt.

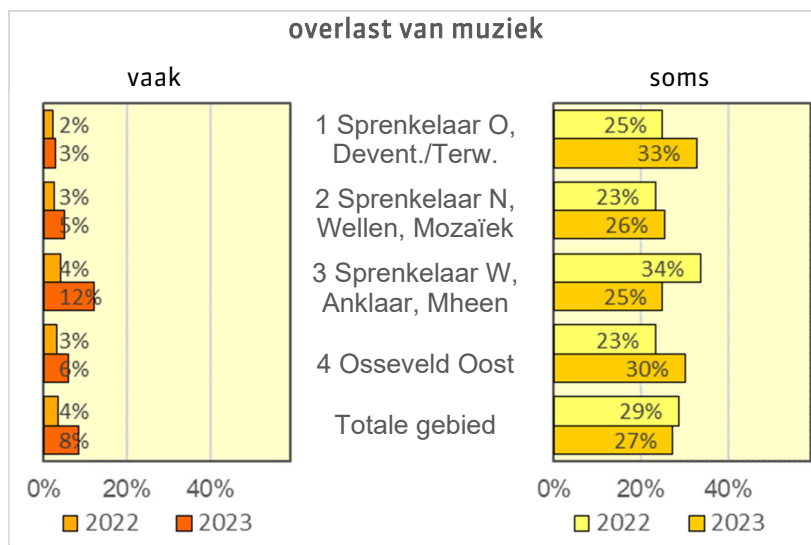
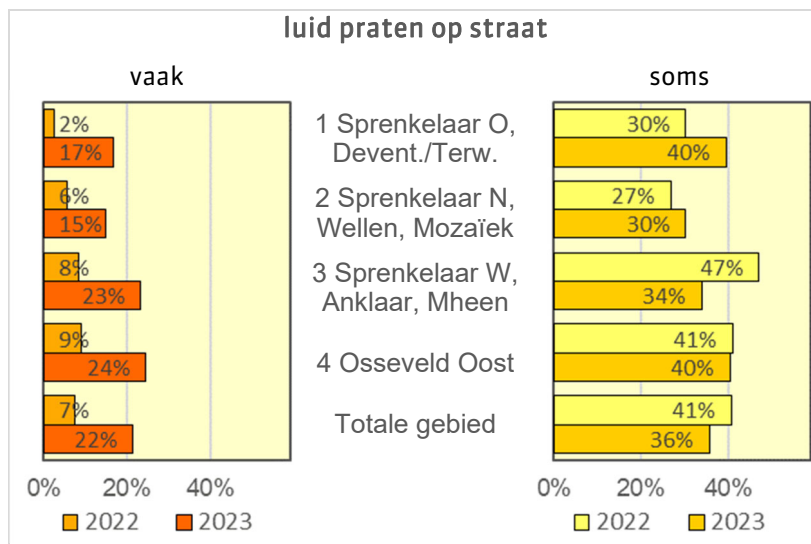
- Het aantal bewoners dat vindt dat onveilig fietsgedrag vaak in de buurt voorkomt is gestegen van 18% in 2022 naar 26% in 2023. Het percentage steeg in alle gebieden behalve Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen. Daarnaast vindt 37% dat het soms voorkomt: ongeveer net zo veel als in 2022. Van de bewoners die weten wie dat dan doen noemt ruim de helft vooral jongeren (dat is 18% van alle respondenten), terwijl 7% van alle respondenten verwijst naar azc bewoners. Kleinere groepen noemen of bestuurders van ebikes/fatbikes (4%) of buurtbewoners in het algemeen (2%).
- Onveilig/hinderlijk gedrag van brommers en scooters komt volgens 29% vaak voor. Ook dat is iets hoger dan in 2022. Op de vraag wie dat dan doen wijst 80% naar jongeren (dat is 25% van alle respondenten). Kleinere groepen noemen hardrijdende bestuurders, buurtbewoners in het algemeen of brommers op plekken waar ze niet mogen komen. Geen enkele respondent noemde het azc of asielzoekers.

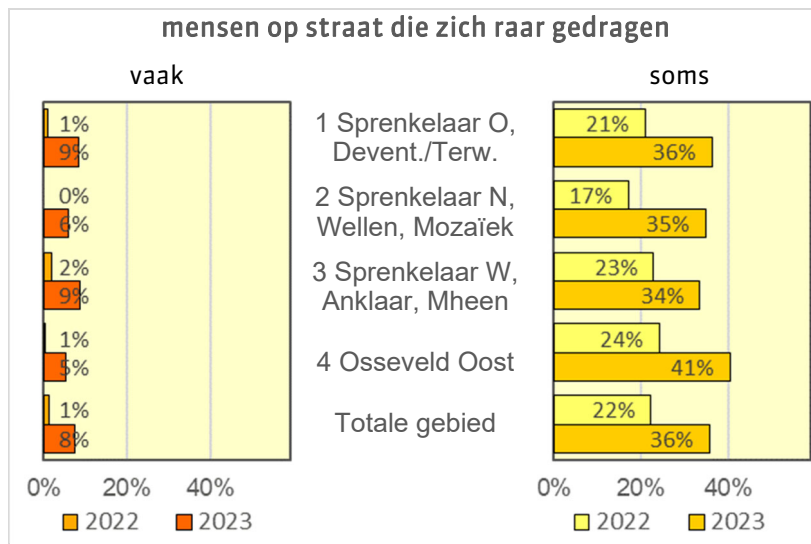
- Volgens 32% komt druk verkeer vaak voor in de buurt en volgens 40% soms. Het verschil met 2022 is niet significant. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg is wel sprake van een significante toename: van 26% in 2022 naar 38% in 2023. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen is het percentage hoger (38%) dan in de andere twee buurten (23-24%). Het gaat vooral om buurtbewoners. Doorgaand verkeer en bezoekers van winkels en scholen worden ook regelmatig genoemd. Het azc (of verkeer naar het azc) wordt nauwelijks genoemd (door 0,3% van alle respondenten).
- Het aantal bewoners dat vindt dat rondhangen op straat vaak in de buurt voorkomt is duidelijk gestegen van 8% in 2022 naar 19% in 2023. In alle vier de gebieden is sprake van een significante toename. Nog eens een op de drie vindt dat dit soms voorkomt. Van de bewoners die weten wie dat dan doen, noemt bijna 80% jongeren, terwijl 13% (dat is 3% van alle respondenten) verwijst naar azc bewoners. Die laatste groep wordt vooral genoemd in het gebied Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg.

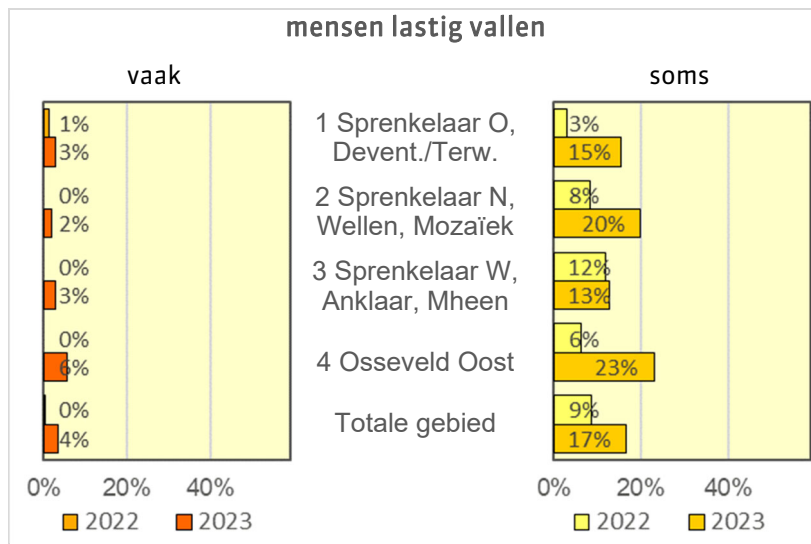
- Luid praten op straat komt in 2023 volgens 22% vaak in de buurt voor. Ook dat is duidelijk hoger dan in 2022 (7%): in alle vier de gebieden is het percentage significant gestegen. Nog eens 36% vindt dat dit soms voorkomt. Van de mensen die zeggen te weten wie dat doen noemt bijna de helft jongeren (12% van alle respondenten). Kleinere groepen noemen azc bewoners (3%), buurtbewoners of burens (3%), uitgaanspubliek (3%) en mensen van buitenlandse herkomst in het algemeen (2%). Bewoners van het azc worden bijna uitsluitend genoemd in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en (in mindere mate) Osseveld Oost.
- Overlast van muziek komt volgens 8% vaak voor in de buurt en volgens 27% soms. Het aantal bewoners dat vindt dat dit vaak voorkomt is hoger dan in 2022 (toen was het 4%). Die toename wordt vooral veroorzaakt door Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen: het enige gebied met een significante toename sinds 2022. Ruim de helft noemt als 'daders' buurtbewoners en burens (9% van alle respondenten). Andere groepen noemen jongeren (5%), automobilisten (1%) of azc bewoners (1%). Bewoners van het azc worden uitsluitend genoemd in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Osseveld Oost.

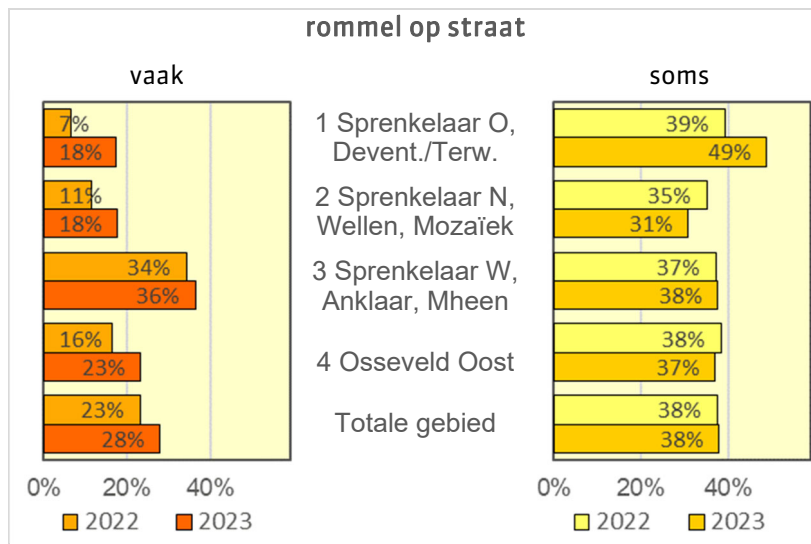
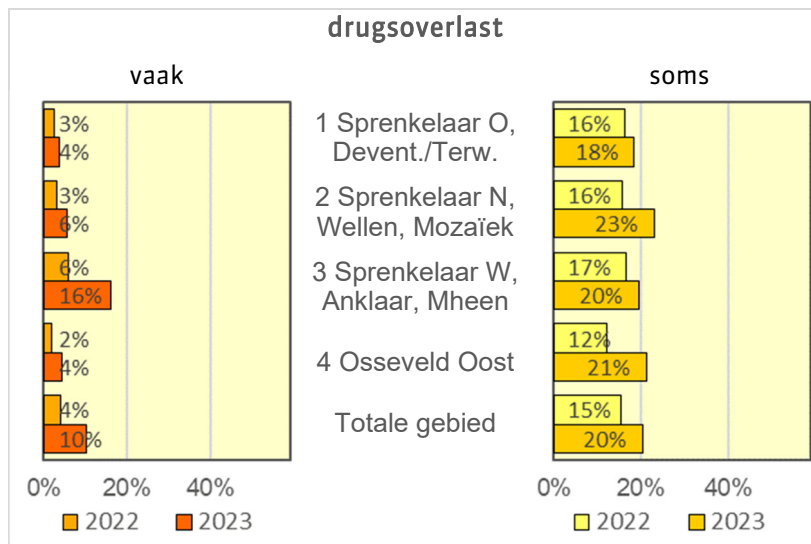
- Mensen op straat die zich raar gedragen komt volgens 8% vaak voor in de buurt en volgens 36% soms. Beide percentages zijn in alle vier de gebieden significant gestegen: in 2022 vond nog slechts 1% dat dit vaak in de buurt voorkwam. De percentages van de vier deelgebieden ontlopen elkaar nauwelijks. Er worden diverse groepen benoemd, zoals azc bewoners (3% van alle respondenten), jongeren (3%) en mensen van buitenlandse herkomst (1%). Af en toe genoemd worden onder meer buurtbewoners/buren, dronkelui, personen van GGNet of verwarde personen.

- Mensen lastig vallen kwam in 2022 volgens slechts 0,2% vaak voor en volgens 9% soms. In 2023 zijn die percentages gestegen naar 4% resp. 17%. Als het wel gebeurt, is dat door jongeren en (iets minder vaak) azc bewoners en af en toe door buurtbewoners en bewoners van GGNet. Bewoners van het azc worden genoemd door 2% van alle respondenten.

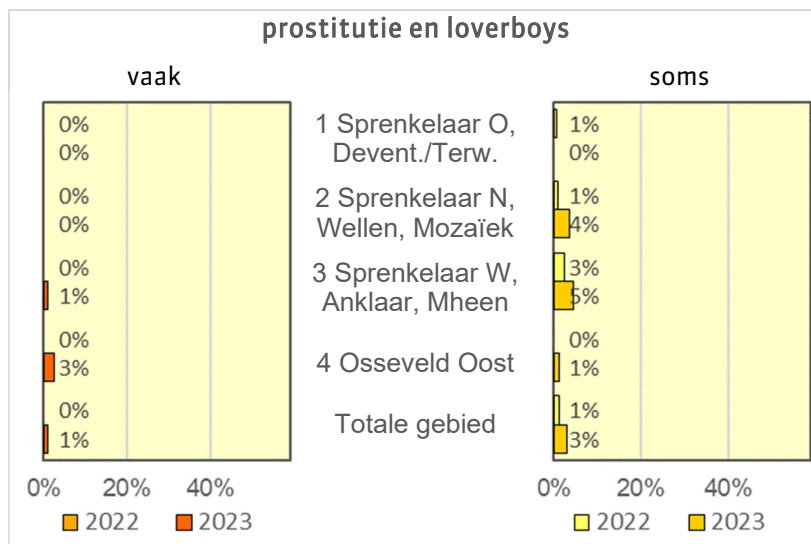
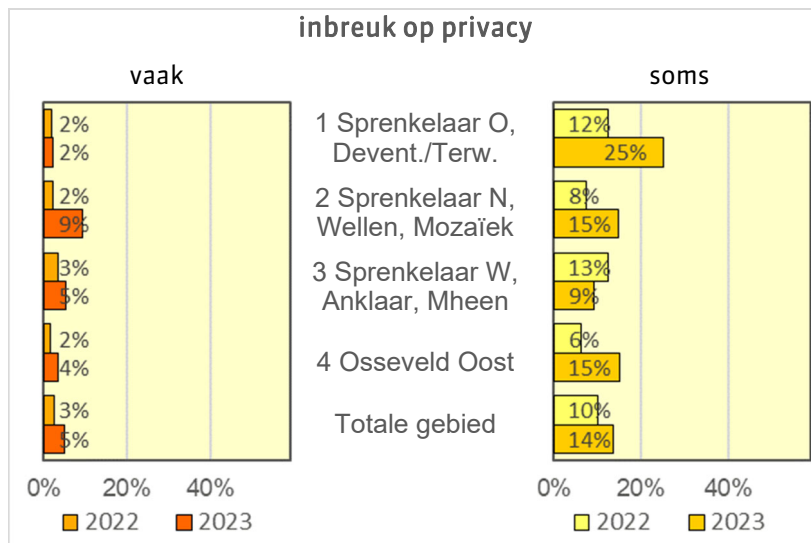

- Het aantal bewoners dat vindt dat drugsoverlast vaak in de buurt voorkomt steeg van 4% in 2022 naar 10% in 2023. Alleen in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen is sprake van een significante toename: van 6% naar 16%. Daarbij wordt vooral verwezen naar jongeren en dealers. Kleinere groepen noemen azc bewoners (1% van alle respondenten), allochtonen in het algemeen of buurtbewoners.
- Volgens 28% van de bewoners komt rommel op straat vaak voor in de eigen omgeving. In 2022 was dat iets lager: 23%. Alleen in het gebied Sprenkelaar Oost/ Deventerstraat/Terwoldseweg is sprake van een significante toename: van 7% naar 18%. In Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen is het percentage veel hoger dan in de andere gebieden: 36%. In Sprenkelaar Oost/ Deventerstraat/ Terwoldseweg zijn er wel veel mensen die vinden dat dit soms voorkomt: 49%. Vooral buurtbewoners en jongeren, maar ook bezoekers van winkels en een fastfoodketen worden daarvoor verantwoordelijk gehouden. Een kleine groep (1%) van alle respondenten zegt dat azc bewoners het doen.

- Inbreuk op de privacy komt volgens 5% vaak en volgens 14% soms voor in de buurt. Die cijfers zijn iets hoger dan in 2022. Als 'daders' worden azc bewoners het vaakst genoemd (door 3% van alle respondenten), maar ook buren (2%) en voorbijgangers in het algemeen (1%). Sommige respondenten noemden expliciet het maken van foto's, lopen in tuinen en voelen aan (auto-)deuren.
- Tot slot werd gevraagd naar prostitutie en loverboys. In 2022 gaf geen enkele respondent aan dat dat vaak in de buurt voorkomt; in 2023 was dat 1%. Het aantal mensen dat denkt dat dit soms voorkomt steeg van 1% naar 3%.

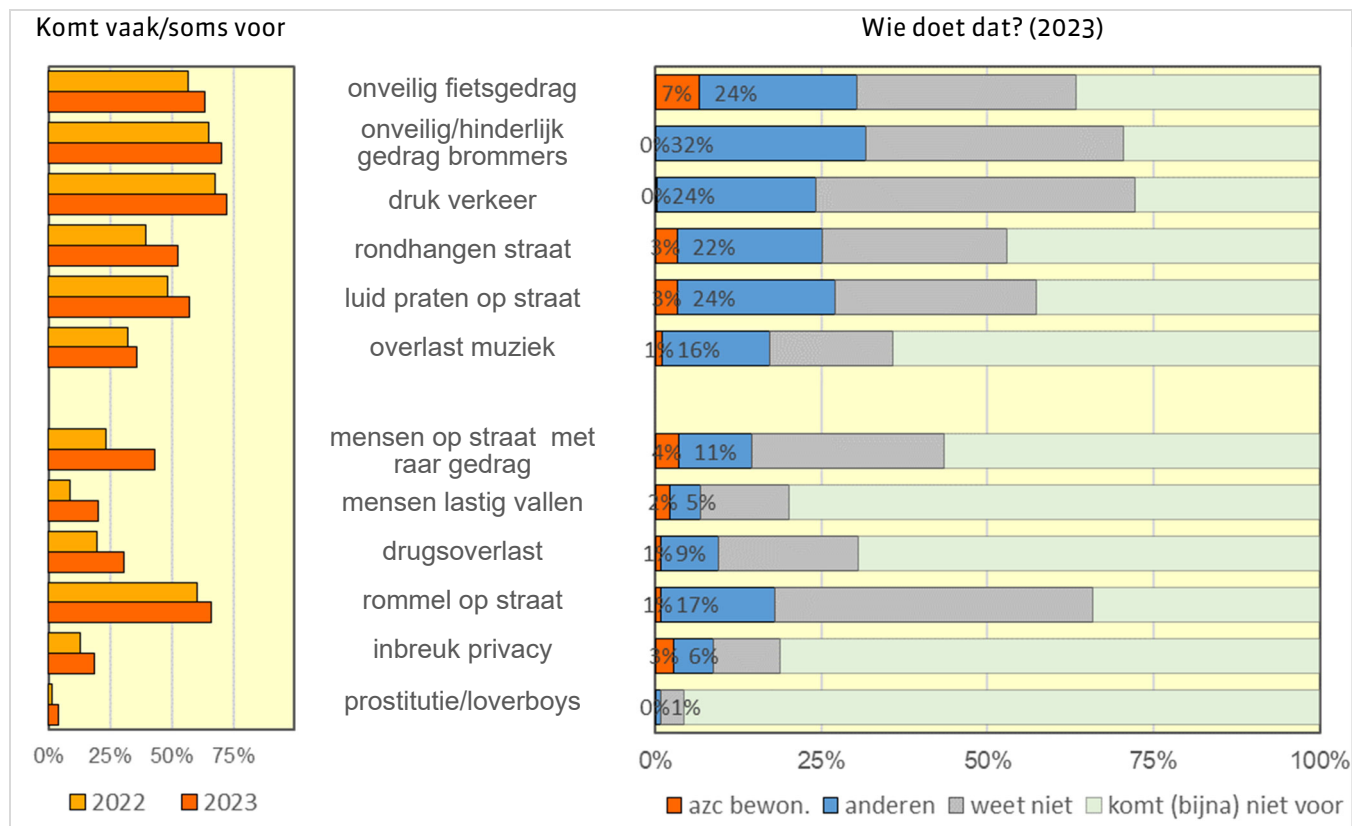
Bewoners konden zelf nog andere vormen van overlast benoemen en bijna een kwart heeft dat gedaan. Het meest genoemd werden te hard rijden, diverse vormen van geluidsoverlast, vuurwerk en onveilige situaties. Andere groepen noemden onder meer hondenpoep of -geblaf, jongeren, parkeren, onveilige verkeerssituaties, het azc, fatbikes of overlast door houtstook.

Aan het eind van deze paragraaf vatten we de invloed van het azc op de diverse voorvallen nog een keer samen. De eerste grafiek hieronder toont het aantal bewoners dat denkt dat deze voorvallen vaak of soms voorkomen - in plaats van (bijna) nooit. Dat zijn de oranje en gele grafieken (vaak resp. soms) van de vorige pagina's opgeteld. In de tweede grafiek wordt getoond wie dat dan doen (in 2023). Mensen die niet weten of een voorval vaak, soms of (bijna) nooit voorkomt zijn niet meegenomen in de percentages. De lichtgroene staaf in de rechtergrafiek zijn mensen die vinden dat iets nooit of bijna nooit voorkomt (dat is het 'ontbrekende' deel in de linker grafiek).

Het aandeel bewoners dat vindt dat een voorval vaak of soms voorkomt is bij verschillende voorvallen toegenomen. Dat was vooral bij mensen op straat met raar gedrag (van 24% in 2022 naar 43% in 2023), rondhangen op straat (van 40% naar 53%), mensen lastig vallen (van 9% naar 20%) en drugsoverlast (van 20% naar 31%). Op de vorige pagina's zagen we al dat het aantal mensen dat vindt dat iets vaak voorkomt vooral steeg bij luid praten op straat (van 7% naar 22%) en rondhangen op straat (van 8% naar 19%).

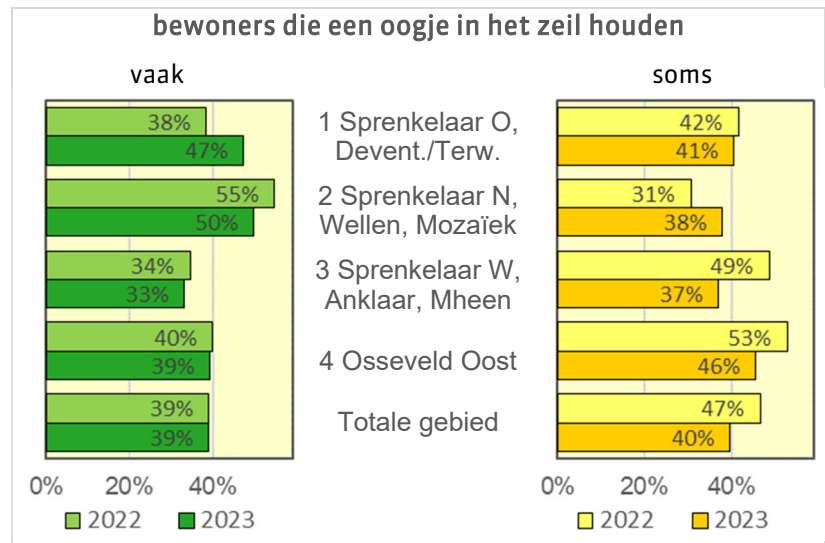
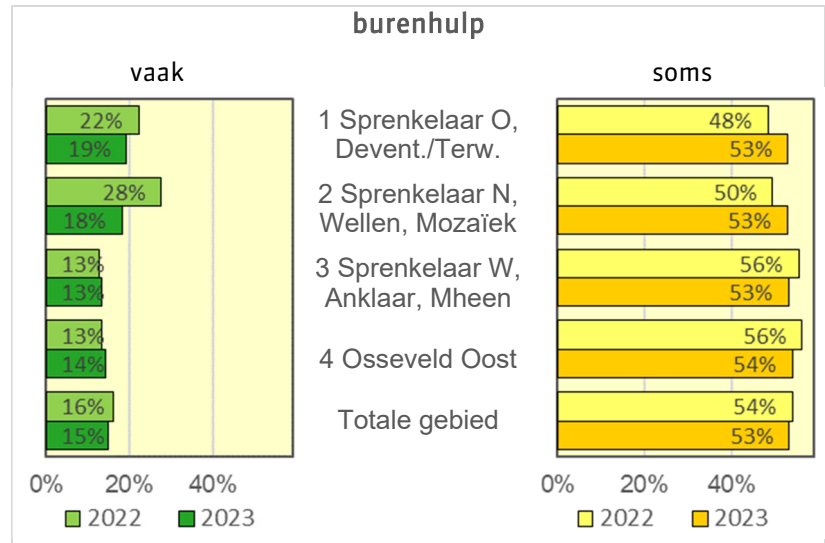

Van de bewoners die aangeven dat iets vaak of soms voorkomt weet ruim de helft (bij rommel op straat bijna drie kwart) niet wie dat doen of hebben het niet ingevuld. Een kleine groep geeft aan dat dit azc bewoners zijn (of asielzoekers). Bij onveilig fietsgedrag werden azc bewoners genoemd door 7% van alle respondenten. Bij de andere situaties is de groep kleiner: tussen 0 en 4%. De groep respondenten die andere groepen noemt (zoals jongeren, buurtbewoners, burens, passanten, GGZ bewoners of bewoners van buitenlands herkomst anders dan azc) is bij alle voorvallen een stuk groter. Deze groep was ongeveer 5% bij mensen lastig vallen en inbreuk op de privacy, 1% bij prostitutie/loverboys, ongeveer 10% bij drugsoverlast en raar gedrag en 16% tot 32% bij de zeven andere situaties.

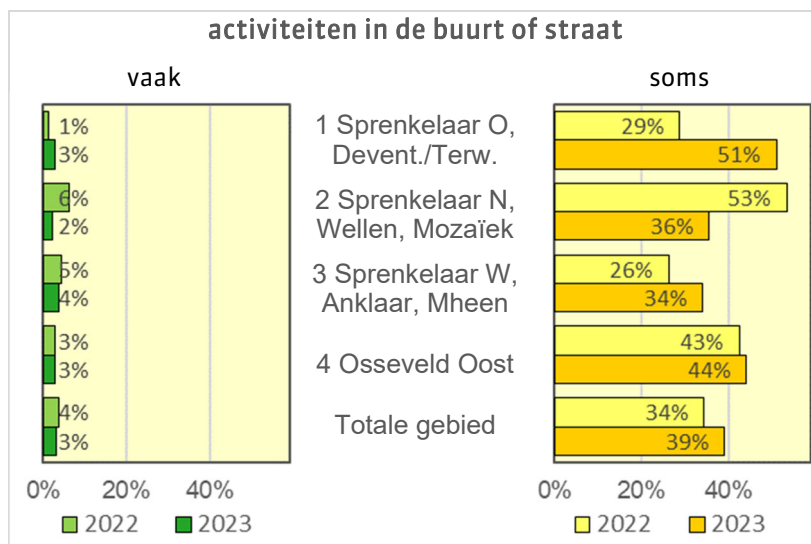
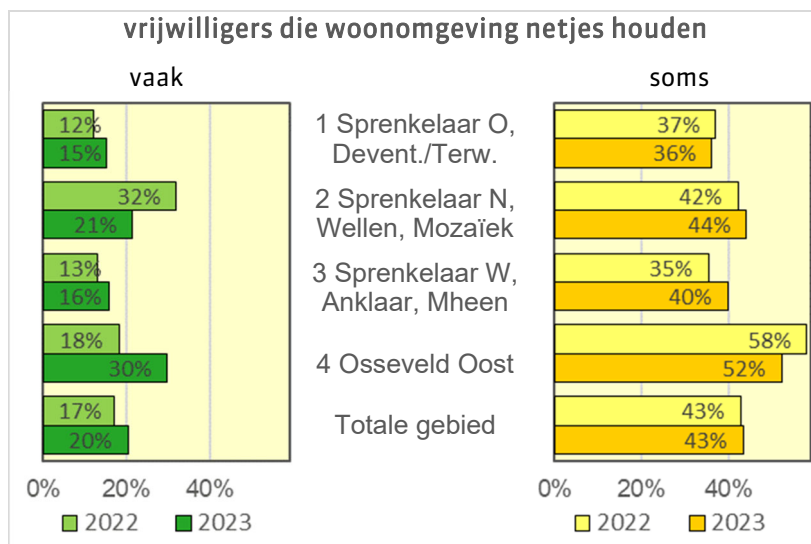
Prettige situaties in de buurt

Behalve van vervelende situaties werd ook van enkele prettiger situaties gevraagd hoe vaak deze volgens bewoners voorkomen in hun directe woonomgeving – en ook door wie.

- Volgens 15% komt burenhulp vaak voor in de buurt. Nog eens ongeveer de helft zegt dat dit soms voorkomt. De cijfers zijn vergelijkbaar met 2022 en er zijn geen significante verschillen tussen de vier gebieden. Vooral buren en buurtbewoners geven burenhulp.
- Bewoners die een oogje in het zeil houden komt volgens 39% van de bewoners vaak voor. Dat percentage is hoger in Sprenkelaar Noord/De Wellen/ Mozaïek: 50%. Daarnaast zegt 40% dat dit soms voorkomt, volgens 21% gebeurt dat nooit. Dat gebeurt vooral door buren en buurtbewoners, soms ook via een app of Whatsapp groep.

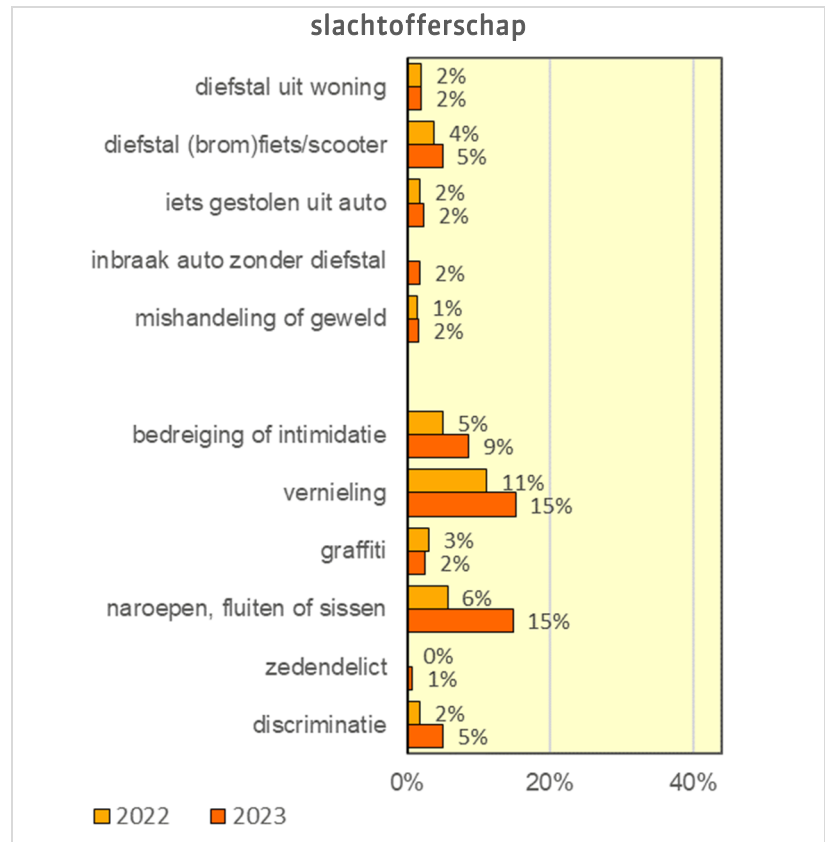
- Vrijwilligers die de woonomgeving netjes houden komt volgens 20% vaak voor in de eigen buurt. Voor het totale gebied is het verschil met 2022 niet significant, maar er is wel een opvallend verschil tussen de gebieden. In Sprenkelaar Noord/De Wellen/ Mozaïek daalde het percentage van 32% naar 21% en ligt nu op een gemiddeld niveau. In Osseveld Oost steeg het percentage juist van 18% naar 30% en is nu hoger dan gemiddeld. Nog eens 43% (in het totale gebied) doet dat soms: ook dat cijfer is hoger in Osseveld Oost (52%). Vooral buurtbewoners worden daarbij genoemd.
- Activiteiten in de buurt of straat komen volgens 3% vaak voor in de buurt en volgens 39% soms. Het verschil met 2022 is niet significant, maar ook hier is er verschil tussen gebieden. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg steeg het aandeel mensen dat zegt dat dit soms voorkomt (van 29% naar 51%) en is nu hoger dan gemiddeld. In Sprenkelaar Noord/De Wellen/ Mozaïek daalde het percentage van 53% naar 36%. Ook dit gebeurt dan vooral door buurtbewoners en burens, maar ook door bijvoorbeeld winkeliers.

Slachtofferschap

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap in het huishouden. In de bewonersenquête werd gevraagd of de invuller of iemand in het huishouden gedurende de voorgaande 12 maanden slachtoffer is geweest.

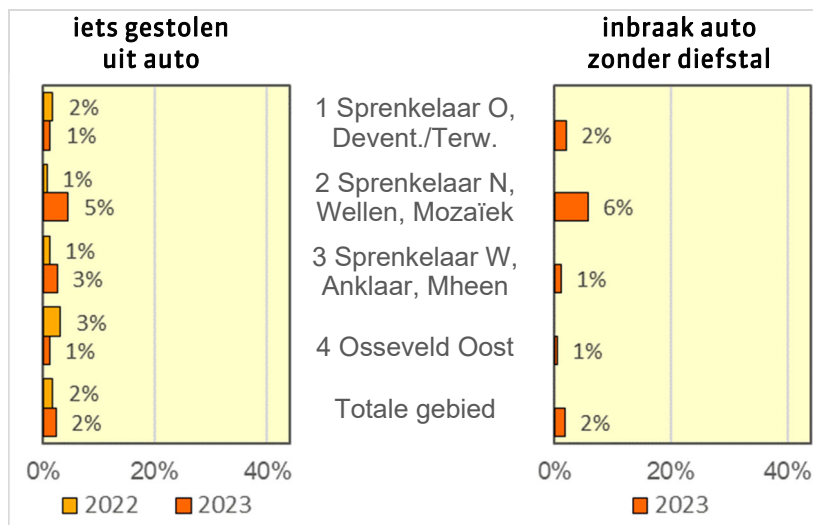
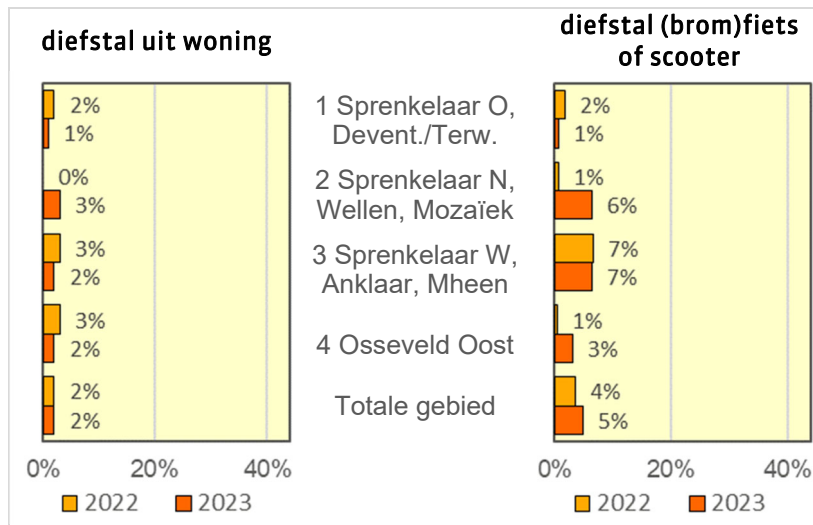
- Bij verschillende delicten is het aandeel huishoudens dat slachtoffer werd in 2023 (een jaar na de opening van het azc) niet hoger dan in 2022. Zo bleef het aantal slachtoffers gelijk bij diefstal uit woning, van (brom)fiets of uit auto en van mishandeling, zedendelicten en graffiti.
- Bij sommige delicten is het aantal slachtoffers wel gestegen: bedreiging/intimidatie (van 5% in 2022 naar 9% in 2023), vernielingen (van 11% naar 15%), naroeppen/fluiten/sissen (van 6% naar 15%) en discriminatie (van 2% naar 5%).
- Een deel van de slachtoffers zegt te weten wie de daders zijn. Bewoners van het azc zijn een van de groepen die daarbij worden genoemd, maar vaak ook zijn het jongeren en buurtbewoners. Bij discriminatie, mishandeling en zedendelicten wordt het azc helemaal niet genoemd. De toename van slachtofferschap is dus maar voor een deel aan het azc toe te schrijven.

In 2022 werd niet gevraagd naar inbraak auto zonder diefstal.

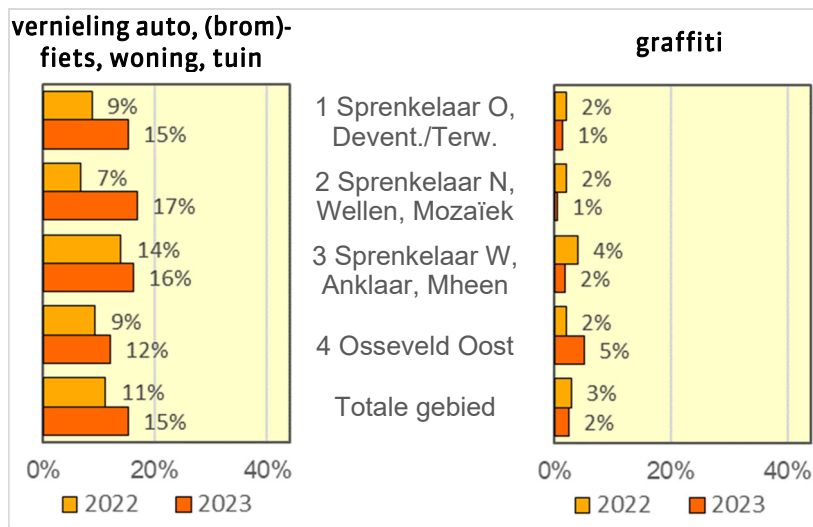
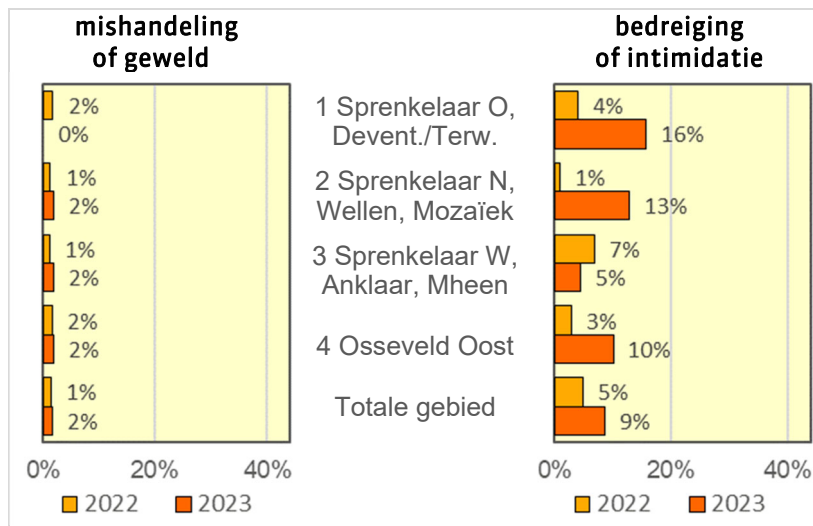
Aan de bewoners werd gevraagd of zij of iemand in hun huishouden gedurende de voorgaande 12 maanden slachtoffer is geweest en zo ja, of ze weten wie de dader was. Dat laatste was in veel gevallen natuurlijk niet bekend.

- Van alle bewoners was zowel in 2022 als 2023 2% slachtoffer van diefstal uit hun woning. Slechts twee slachtoffers zeiden te weten wie de dader was.
- Van 5% van de bewoners is een (brom)fiets of scooter gestolen: vergelijkbaar met de 4% uit 2014. In Sprenkelaar Noord/De Wellen/ Mozaïek steeg het percentage van 1% naar 6%.
- Zowel in 2022 als in 2023 is bij 2% van de bewoners iets gestolen uit een auto.
- Nog eens 2% was in 2023 slachtoffer van inbraak in de auto zonder diefstal. In 2022 werd daar niet naar gevraagd, dus het is niet mogelijk de ontwikkeling aan te geven.
- De meeste slachtoffers weten niet wie de dader is. Bij diefstal van (brom)fiets, diefstal uit auto en inbraak in auto gaven enkele respondenten aan wel te weten wie de daders waren: zij noemden inwoners van het azc. Voor deze drie delicten samen gaat het om 1% van alle respondenten.

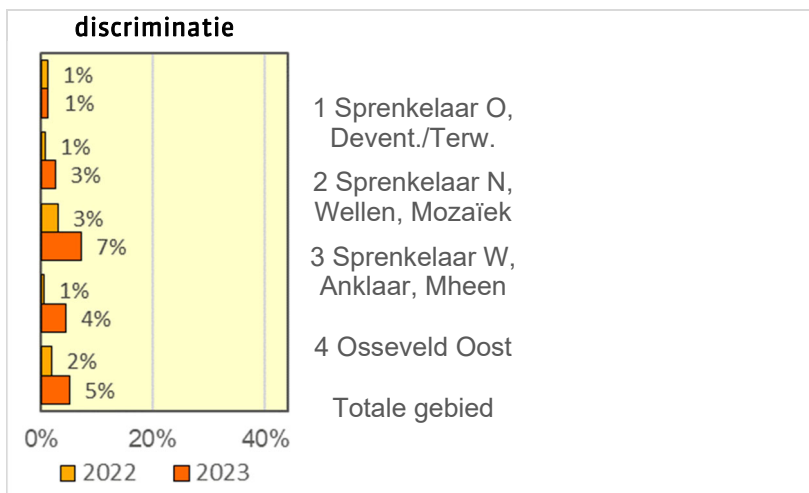
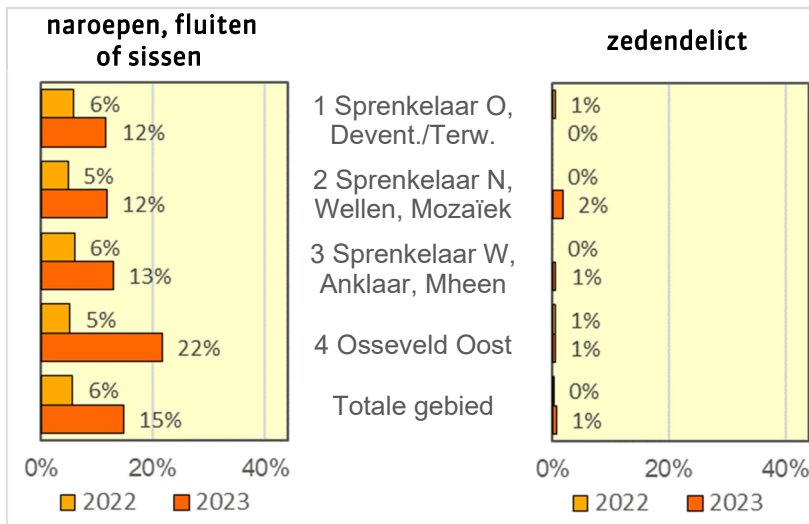

In 2022 werd niet gevraagd naar inbraak auto zonder diefstal.

- Van alle bewoners werd 2% slachtoffer van mishandeling of geweld: niet significant meer dan in 2022. In de helft van de gevallen zijn de daders bekend; azc bewoners werden niet genoemd.
- Het aantal bewoners dat slachtoffer werd van bedreiging of intimidatie is wel gestegen: van 5% in 2022 naar 9% in 2023. In alle gebieden behalve Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen steeg het aantal slachtoffers. De daders zijn vaak bekend: vooral jongeren, azc bewoners en buurtbewoners/buren. Ook verkeersdeelnemers, allochtonen en autochtonen worden af en toe genoemd. Bewoners van het azc worden genoemd door 2% van alle respondenten.
- Ook het aantal slachtoffers van vernieling (aan auto, fiets, bromfiets, woning of tuin) is gestegen: van 11% naar 15%. Vooral in Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek steeg het aantal slachtoffers. Ongeveer 30% van de slachtoffers zegt te weten wie de dader was: vooral jongeren/kinderen, azc bewoners en burenbuurtgenoten worden genoemd.
- Van graffiti (bijvoorbeeld op woning, garage of container) zegt 2% slachtoffer te zijn geworden (vergelijkbaar met 2022), maar daders zijn meestal niet bekend.

- Het aandeel bewoners dat slachtoffer was van naroeppen, fluiten of sissen is meer dan verdubbeld van 6% naar 15%. Vrouwen (19%) zijn vaker slachtoffer dan mannen (10%). Er is ook een duidelijk verband met leeftijd: 30% van de 16-29 jarigen, 22% in de groep 30-49 jaar, 11% tussen 50 en 69 jaar en 1% van de 70-plussers. In 2022 kwam het in alle gebieden even vaak voor, maar in 2023 speelt het duidelijk vaker in Osseveld Oost (22%) dan in de andere gebieden (12-13%). Van de mensen die weten wie dat doen noemt bijna de helft jongeren en een kwart azc bewoners (dat is 3% van alle respondenten). Kleine groepen noemen o.a. mannen in het algemeen, buurtbewoners, bewoners van buitenlandse herkomst of juist Nederlanders.
- Een zeer kleine groep (1%) zegt slachtoffer te zijn geworden van een zedendelict, vooral door bekenden.
- Het aantal slachtoffers van discriminatie steeg van 2% naar 5%. Vooral buurtbewoners werden als dader genoemd; enkelen noemen jongeren of Nederlanders.

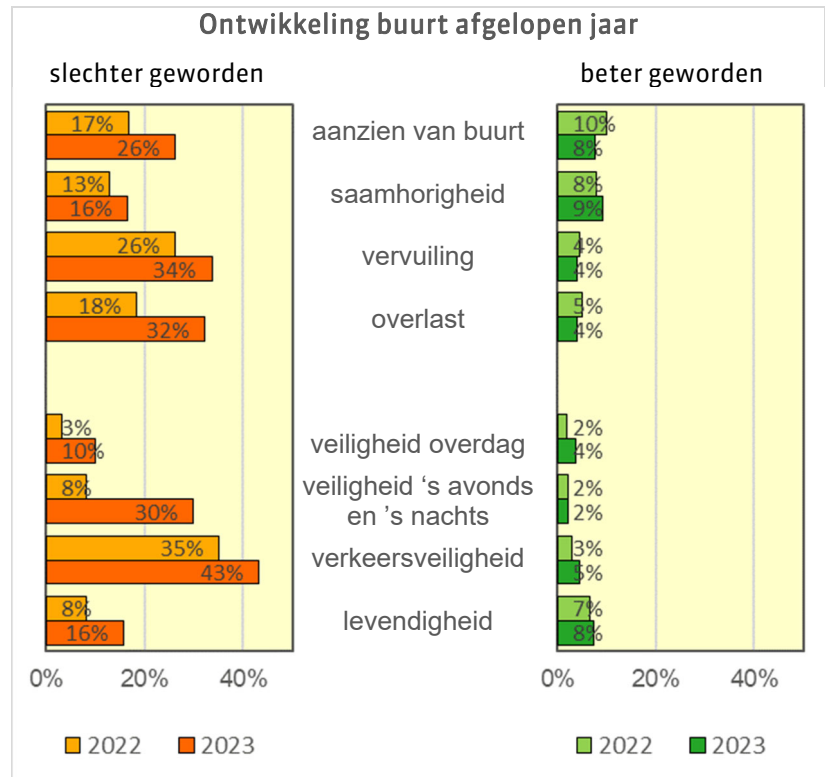

Ontwikkeling van de buurt (afgelopen jaar)

Op verschillende aspecten werd gevraagd hoe de buurt zich afgelopen jaar heeft ontwikkeld. Als de buurt beter of slechter was geworden, werd ook een toelichting gevraagd. Op deze en de volgende pagina's staan de grafieken en conclusies.

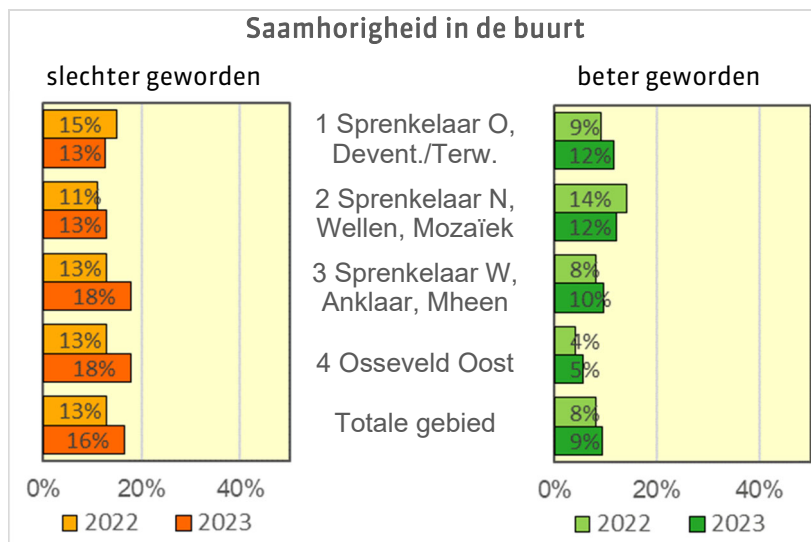
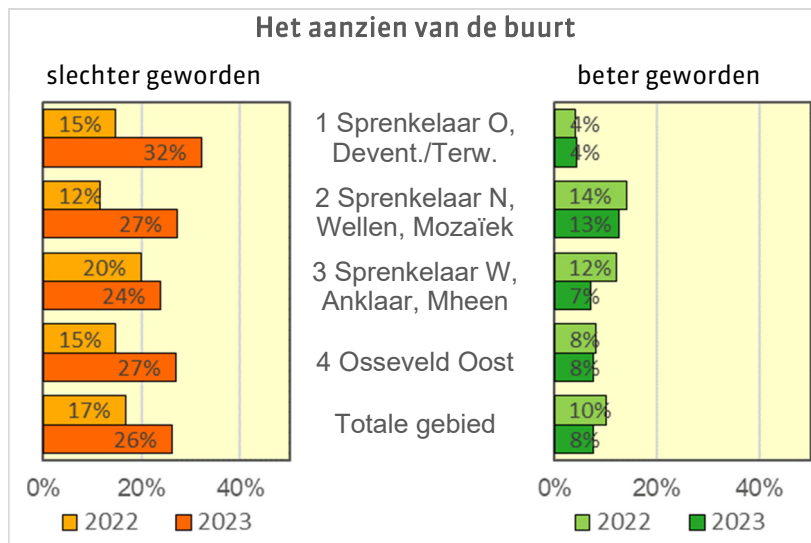
- Het aantal bewoners dat vindt dat de buurt op een aspect beter is geworden ligt tussen 2% en 9%. Het verschil met 2022 is op geen enkel aspect significant.
- Het aantal bewoners dat vindt dat hun buurt slechter is geworden is op alle punten groter en ligt tussen 10% en 43%.
- Het aandeel bewoners dat vindt dat de buurt achteruit ging is in 2023 ook op bijna alle aspecten hoger dan in 2022. Alleen bij saamhorigheid is het verschil niet significant. Het grootst was de toename bij overlast (van 18% naar 32%) en vooral bij veilig voelen 's avonds en 's nachts (van 8% naar 30%).

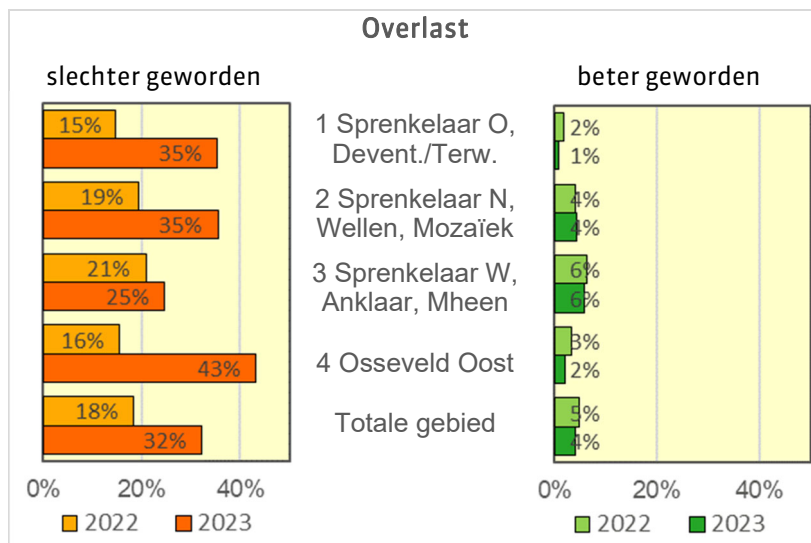
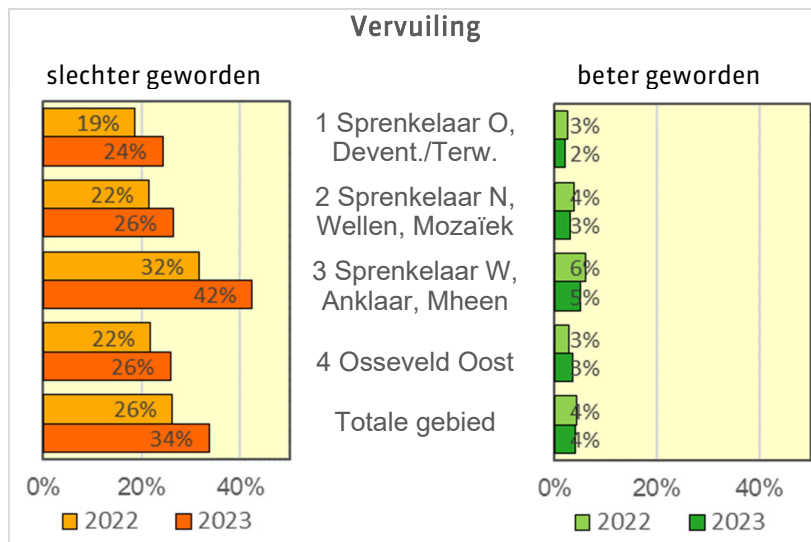
Bij deze vragen waren er vier antwoordmogelijkheden: slechter geworden, beter geworden, gelijk gebleven of 'weet niet'. De groep die het niet weet is niet meegeteld bij de berekening van de percentages. Het antwoord 'gelijk gebleven' is wel meegeteld maar wordt niet in de grafieken getoond.

Op deze pagina's bekijken we weer de cijfers per deelgebied.

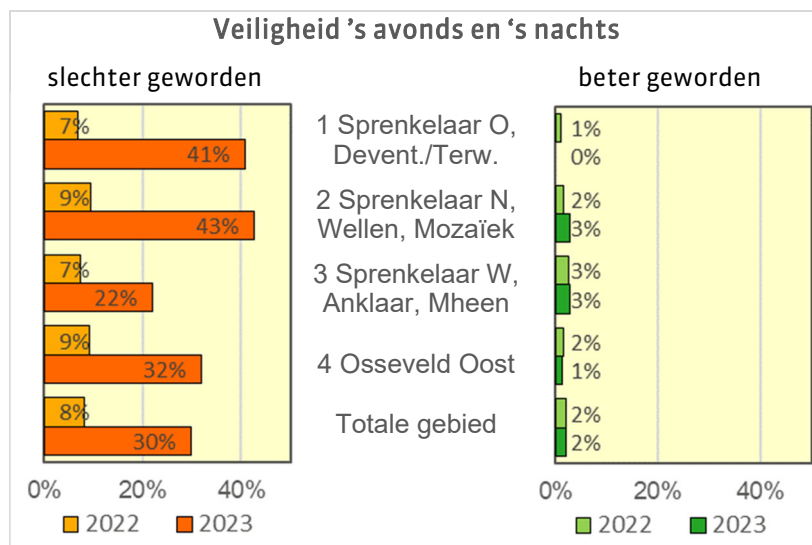
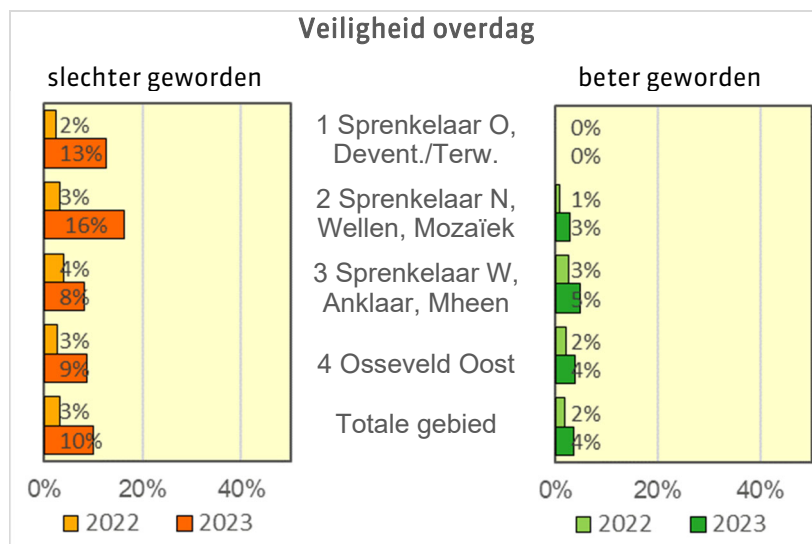
- Het aantal bewoners dat vindt dat het aanzien van de buurt slechter is geworden steeg van 17% in 2022 naar 26% in 2023. In drie van de vier gebieden is het percentage significant gestegen; alleen in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen bleef het ongeveer gelijk. Een veel kleinere groep van 7% vindt dat de buurt beter is geworden: hier is het verschil met 2022 niet significant. Het merendeel van de bewoners (62%) vindt dat het aanzien gelijk bleef.
- Wat betreft saamhorigheid ziet 16% van de bewoners een achteruitgang, terwijl 9% een verbetering constateerde. Volgens 74% bleef dit gelijk. Die cijfers wijken niet significant af van de percentages uit 2022.

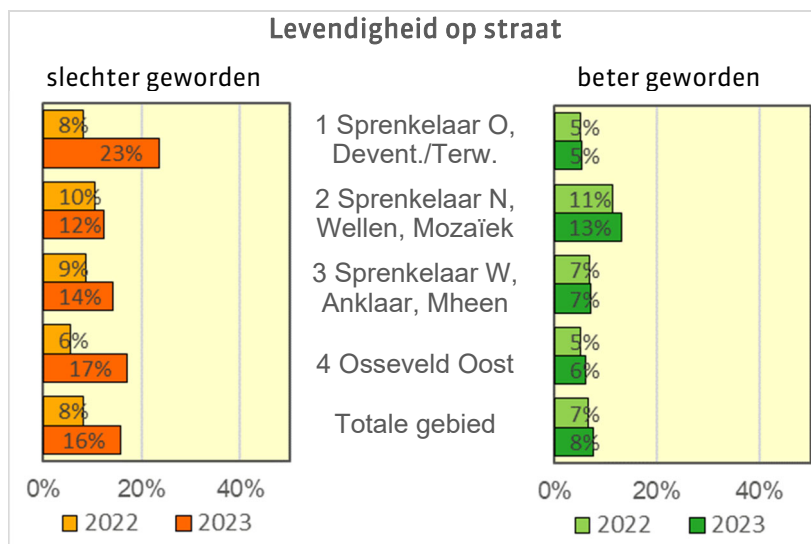
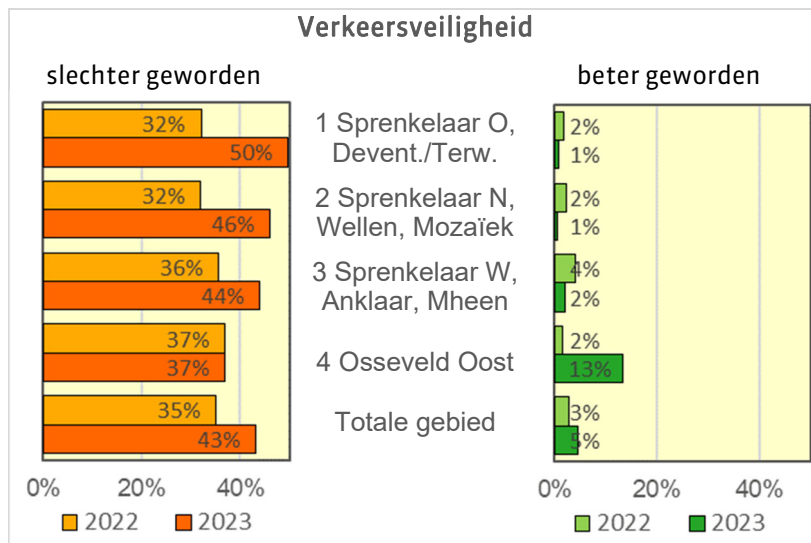
- Op gebied van vervuiling is het aantal bewoners dat een achteruitgang ziet gestegen van 26% in 2022 naar 34% in 2023. Een veel kleinere groep van 4% (net zoveel als in 2022) zag juist een verbetering. Het aandeel bewoners dat achteruitgang ziet steeg vooral in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen en is daar nu ook duidelijk hoger dan in de andere gebieden: 42%.
- Ook op het gebied van overlast is een achteruitgang zichtbaar. Het aandeel bewoners dat afgelopen jaar achteruitgang ziet is gestegen van 18% in 2022 naar 32% in 2023. De toename is het grootst in Osseveld Oost. Ook in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek is het percentage duidelijk gestegen. Een kleine groep van 4% zag juist een verbetering. Volgens 64% bleef de mate van overlast gelijk.

- Wat betreft veiligheid overdag vindt het overgrote deel van de bewoners (86%) dat de situatie gelijk is gebleven. Maar het aantal mensen dat een achteruitgang ziet steeg wel: van 3% in 2022 naar 10% in 2023. Vooral in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek steeg het aantal bewoners dat een achteruitgang ziet.
- Voor de veiligheid 's avonds en 's nachts is het beeld ongunstiger. Het aantal mensen dat vindt dat de veiligheid in de avond en nacht achteruitging steeg fors van 8% in 2022 naar 30% in 2023. In alle vier de deelgebieden is de stijging significant. Het aandeel dat vindt dat het slechter werd is het hoogst in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg (37%) en in Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek (38%). Slechts 2% vindt juist dat de veiligheid 's avonds en 's nachts is verbeterd.
- Bij deze cijfers is er weinig verschil tussen mannen en vrouwen. Onder 70-plussers zijn er minder mensen die vinden dat de veiligheid slechter is geworden, maar de andere leeftijdsgroepen ontlopen elkaar niet veel.

- Het aantal bewoners dat vindt dat de verkeersveiligheid is verslechterd is gestegen van 35% in 2022 naar 43% in 2023. Vooral in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en in Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek zien meer mensen een achteruitgang dan in 2022. Aan de andere kant ziet 5% juist een verbetering. Dat is niet significant meer dan in 2022. In Osseveld Oost zijn er wel meer mensen dan in 2022 die een verbetering zien: dat aandeel steeg van 2% naar 13%.
- Aan de levendigheid van hun buurt is volgens 77% niets veranderd. Het aandeel bewoners dat een achteruitgang constateert is echter wel gestegen: van 8% in 2022 naar 16% in 2023. Vooral in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en in Osseveld Oost zijn er nu meer mensen dan in 2022 die achteruitgang zien. Een groep van 8% vindt de levendigheid juist verbeterd: dat cijfer is vrijwel gelijk aan het percentage uit 2022.

Ontwikkeling van de buurt (afgelopen jaar): waarom vooruit of achteruit?

Op verschillende aspecten hebben de bewoners dus aangegeven of ze vinden dat hun buurt (directe woonomgeving) beter of slechter is geworden of gelijk bleef. Aan de bewoners die vinden dat het beter of slechter werd, is ook gevraagd om hun antwoord toe te lichten. De cijfers worden samengevat op deze pagina. Een groep van 63% van de bewoners vindt dat hun buurt op minimaal een aspect achteruit is gegaan.

- Veel bewoners ervaren achteruitgang van de verkeersveiligheid (43%). Toename van verkeer is de meest genoemde reden, onder meer door veel nieuwbouw, meer auto's en veranderingen zoals de opening van de tunnel en het winkelcentrum Anklaar. Ook te hard rijden wordt vaak genoemd. Kleinere groepen noemen onder meer parkeerproblemen, onoverzichtelijke situaties/kruispunten, niet aan de regels houden of misschien de regels niet kennen (waarbij ook azc bewoners meermaals worden genoemd).
- Een op de drie bewoners vindt dat de vervuiling erger is geworden (34%). Zij zien steeds meer zwerfvuil op straat, in het groen en rond de ondergrondse containers. Bijna even veel bewoners zien meer overlast (32%). Jongerenoverlast wordt daarbij het meest genoemd. Anderen ervaren geluidsoverlast door burens maar ook door mensen op straat. Daarbij wordt ook regelmatig verwezen naar azc bewoners die luid praten op straat, ook 's avonds laat.
- Andere bewoners zien een achteruitgang in de veiligheidssituatie, overdag (10%) maar vooral 's avonds en 's nachts (30%). Zij noemen vooral samenscholing en intimiderend gedrag door jongeren, azc bewoners in de wijk, toename van diefstallen en onbekenden die over straten, maar ook door tuinen zwerven en aan deuren voelen. Anderen geven aan zich onveilig te voelen doordat ze zijn lastig gevallen of het van anderen hebben gehoord.
- Volgens een kwart is het aanzien van de buurt slechter geworden. In dat verband worden onder meer nieuwbouw, andere bewoners, azc bewoners in de straten, onderhoud van particuliere tuinen, onderhoud van groen en woonomgeving, parkeren en verloedering genoemd.
- Zowel op gebied van saamhorigheid als van levendigheid vindt 16% dat het slechter is geworden. Er zijn minder sociale contacten en mensen leven meer op zichzelf.

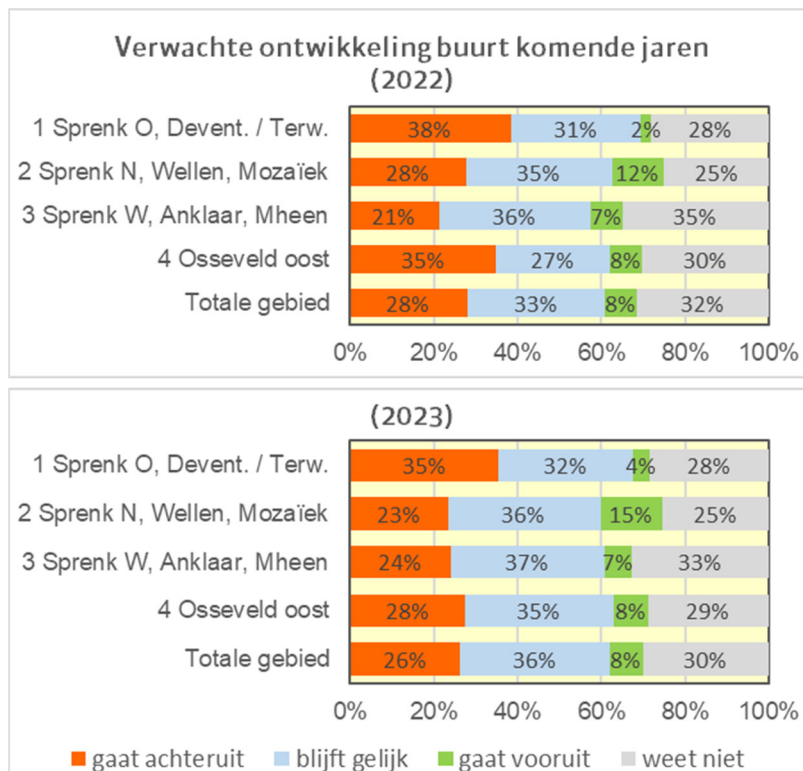
In totaal geeft 7% van alle respondenten aan dat de wijk op minimaal een aspect achteruit is gegaan door azc bewoners in de wijk. Per gebied loopt dit percentage wel sterk uiteen: in Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg is het 14%, in Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek 9%, in Osseveld-Oost 4% en in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen 1%. Een veel grotere groep van 53% van alle respondenten noemt een of meer andere redenen voor de achteruitgang. Dat laatste percentage is in alle vier gebieden ongeveer even groot.

Een groep van 22% van de bewoners vindt juist dat hun buurt op minimaal een aspect vooruit is gegaan. De meest genoemde redenen zijn een verbeterde verkeerssituatie (in Osseveld Oost), meer saamhorigheid en sociale controle, meer levendigheid en de afronding van een nieuwe wijk (De Wellen/Mozaïek). Kleinere groepen noemen onder meer minder vervuiling, minder overlast, verbetering van het groen, activiteiten in de buurt, andere bewoners, vertrek van overlastgevend burens en de afsluiting van het Kristal 's avonds.

Verwachte ontwikkeling buurt komende jaren

Aan de bewoners werd ook gevraagd hoe zij denken dat hun buurt zich de komende jaren zal ontwikkelen.

- De meeste cijfers wijken niet significant af van die uit 2022. De bewoners verwachten voor de komende jaren dus ongeveer dezelfde ontwikkeling als ze een jaar eerder (vlak voor de opening van het azc) verwachtten.
- Van de bewoners denkt 26% dat hun buurt achteruit zal gaan. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg (35%) is dat percentage wat hoger dan in de andere gebieden.
- Aan de andere kant verwacht 8% dat hun buurt juist vooruit zal gaan. In het gebied Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek is dat hoger: 15% verwacht vooruitgang.
- Ruim een op de drie bewoners verwacht dat hun buurt gelijk zal blijven en ongeveer 30% weet nog niet hoe hun buurt zich zal gaan ontwikkelen.

Ook bij deze vraag werd aan de bewoners gevraagd om hun antwoord toe te lichten. Van de mensen die verwachten dat hun buurt achteruit gaat noemt ongeveer een kwart (ongeveer 7% van alle bewoners) de aanwezigheid en/of mogelijke uitbreiding van het asielzoekerscentrum. In Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg werd het azc vaker genoemd dan in de andere wijken; in Sprenkelaar West/Anklaar/De Mheen juist nauwelijks. Ter vergelijking: in 2022 noemde nog ruim de helft van de mensen die achteruitgang verwachtten (16% van alle bewoners) de komst van het azc als reden.

Driekwart van de mensen die achteruitgang verwachtten noemden dus een andere reden. De gevolgen van nieuwbouw van woningen, jongerenoverlast en de mentaliteit van buurtbewoners werden daarbij het vaakst genoemd (elk door ongeveer 3% van alle bewoners). Ook regelmatig genoemd werden gebrek aan handhaving, dat het steeds drukker wordt, verkeer, vervuiling, dat het al jaren de trend is, dat er te weinig gebeurt om zaken aan te pakken, de directe burens of buitenlandse bewoners in het algemeen.

De mensen die een verbetering verwachten noemen regelmatig de afrondende werkzaamheden rond de nieuwbouw (in De Wellen/Mozaïek). Andere redenen worden door kleine groepen genoemd: de buurtbewoners, diverse initiatieven in de buurt, inzet door iedereen, verbetering van de verkeerssituatie en saamhorigheid.

Van de mensen die denken dat de buurt gelijk zal blijven, ziet ruim de helft geen redenen voor veranderingen en denkt dat alles blijft zoals het was. Andere groepen wijzen op de huidige bewoners of zeggen in een goede rustige buurt te wonen. Kleine groepen zeggen dat er niets gebeurt om problemen op te lossen, dat problemen gewoon moeilijk oplosbaar zijn of dat ze geen overlast ervaren van het azc.

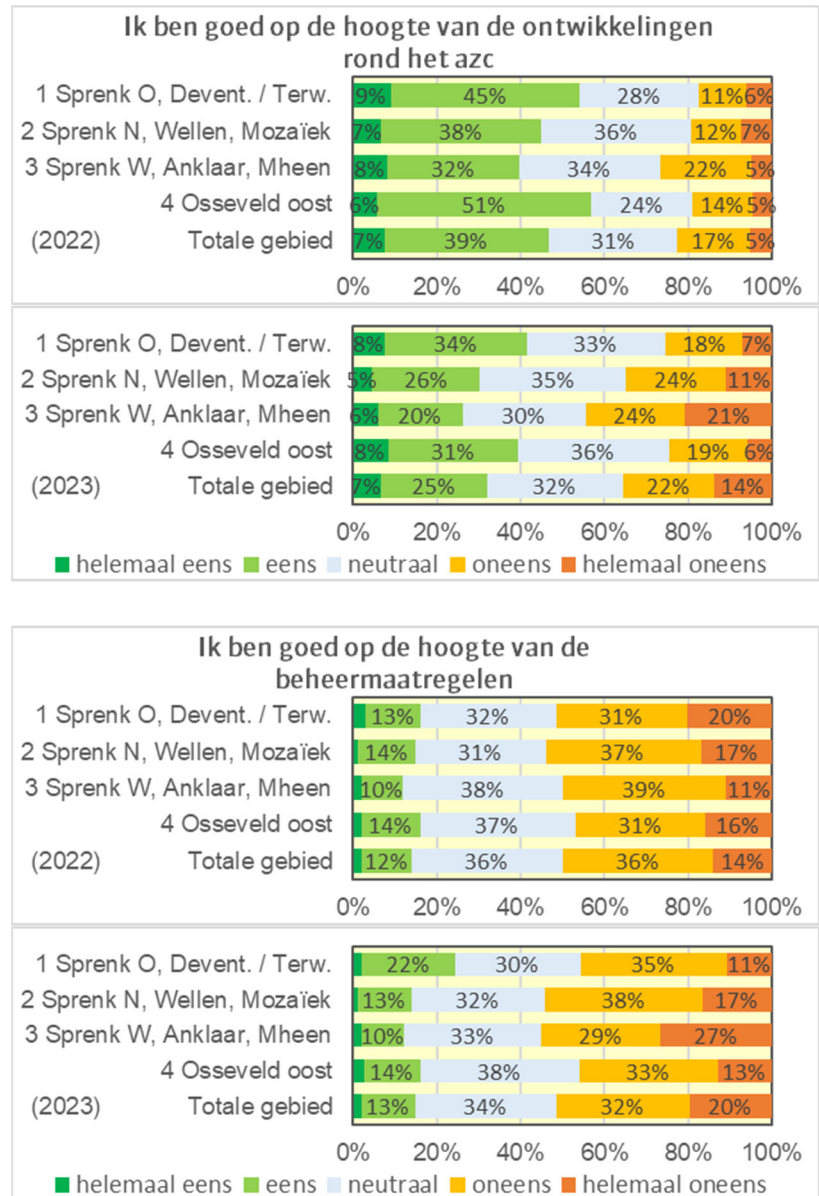

Stellingen over het azc

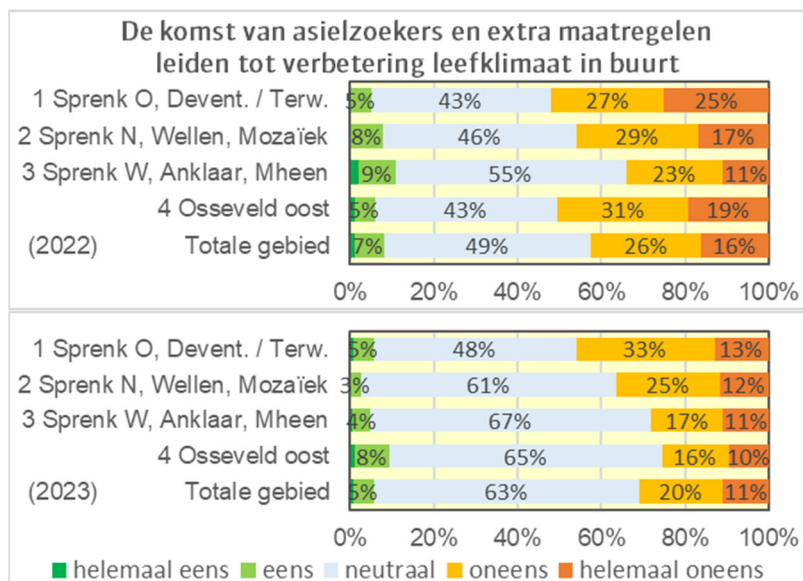
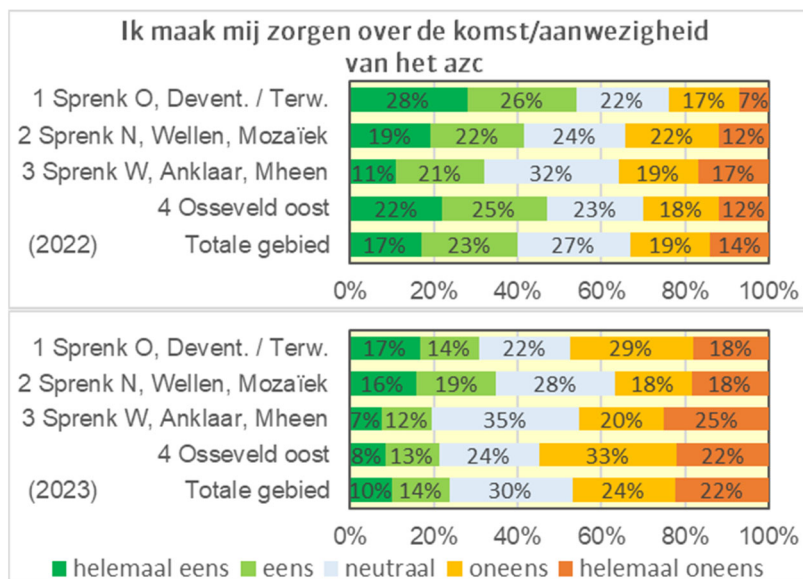
Aan de bewoners werden zes stellingen voorgelegd over het azc. De eerste grafiek toont steeds de cijfers uit 2022 en de tweede de cijfers uit 2023.

- Met de stelling 'ik ben goed op de hoogte van de ontwikkelingen rond het nieuwe azc' is 7% het helemaal eens en 25% gewoon eens (samen 32%). Aan de andere kant is 14% het oneens en 22% helemaal oneens (samen 36%). De laatste 32% is het 'niet eens, niet oneens'. Het aantal bewoners dat zegt goed op de hoogte te zijn (32%) is lager dan in 2022, vlak voor de opening van het azc. Toen was 47% goed op de hoogte.
- Het aantal bewoners dat goed op de hoogte is over de beheermaatregelen (zoals verbeteren van de verkeerssituatie, toezicht en aanbieden van dagbesteding) is lager. Ruim de helft is niet goed op de hoogte (20% helemaal oneens en 32% oneens). Een groep van 15% is wel goed op de hoogte (2% helemaal eens, 13% eens) en 34% is het niet eens, niet oneens. Op dit punt wijken de cijfers niet of nauwelijks af van die uit 2022.

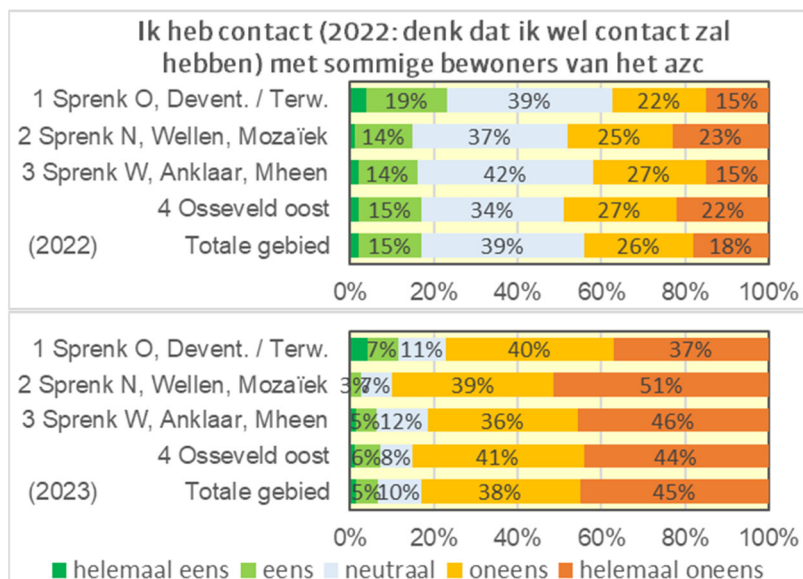
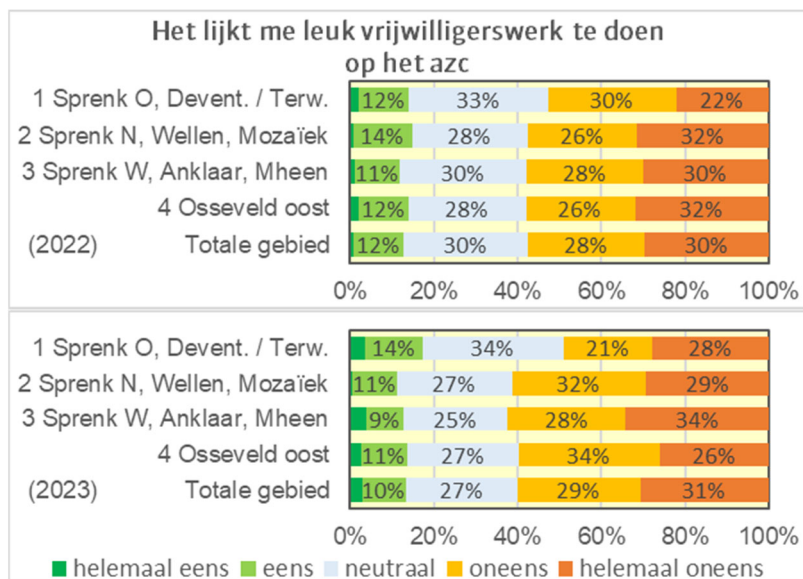
In de tekst genoemde percentages mensen die het eens zijn ('helemaal mee eens' en 'mee eens' opgeteld) komen niet altijd exact overeen met de optelling van percentages in de grafieken. Dat komt door afrondingsverschillen.

- Een kwart van de bewoners (24%) maakt zich zorgen over de aanwezigheid van het azc. Een groep van 47% is het daar niet mee eens en 30% heeft geen mening. Hier is het beeld gunstiger dan in 2022: toen maakte 40% zich zorgen over de komst van het azc en was 33% het daar niet mee eens. In de gebieden Sprenkelaar Oost/Deventerstraat/Terwoldseweg en Sprenkelaar Noord/De Wellen/Mozaïek zijn er meer mensen die zich zorgen maken over de aanwezigheid van het azc. In de leeftijdsgroepen tot 50 jaar zijn er meer mensen die zich zorgen maken (bijna 30%) dan in de groepen 50-69 jaar (20%) en 70 jaar en ouder (17%). Er is geen significant verschil naar geslacht.
- In totaal 6% van de bewoners is het (helemaal) eens met de stelling dat de komst van asielzoekers en de extra maatregelen hebben geleid tot een verbetering van het leefklimaat. Een groep van 31% is het daar juist niet mee eens. Dat laatste percentage is significant lager dan de verwachting uit 2022. Het aantal bewoner dat neutraal antwoordt steef van 49% naar 63%.

- Een deel van de bewoners lijkt het wel leuk om vrijwilligerswerk te doen op het azc: 3% is het daarmee helemaal eens en 10% eens. Een meerderheid van 60% is het daarmee (helemaal) oneens en 27% antwoordt neutraal. Dat wijkt weinig af van het beeld uit 2022. Ook zijn er nauwelijks verschillen naar gebied, leeftijd en geslacht.
- In totaal 7% zegt contact te hebben met sommige bewoners van het azc. In 2022 verwachtte 17% wel contact te zullen hebben met azc bewoners. Het overgrote deel (83%) is het oneens met de stelling; in 2022 was dat 44%.

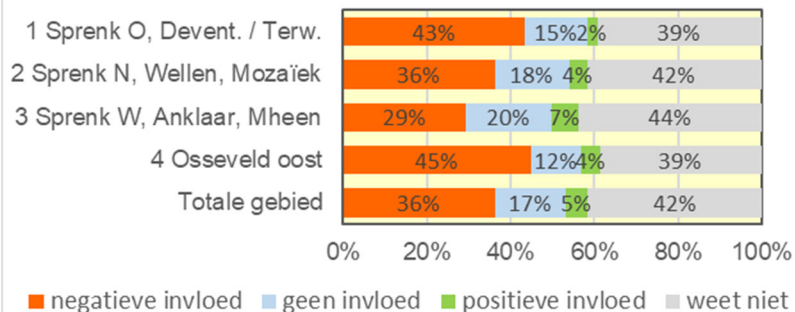

Invloed van azc bewoners op leefbaarheid

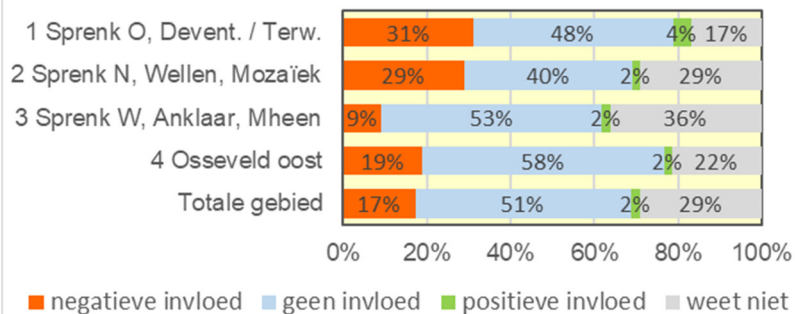
Tot slot werd aan de bewoners gevraagd welke invloed het verblijf van bewoners van het azc heeft op de leefbaarheid in de buurt. Als men een positieve of negatieve invloed ziet, werd gevraagd wat die invloed dan is.

- In 2022 werd gevraagd naar de verwachte invloed van de (toen nog toekomstige) bewoners op de leefbaarheid. Een groep van 17% dacht dat de azc bewoners geen invloed zouden hebben op de leefbaarheid en een relatief grote groep van 42% weet het niet. Ruim een derde (36%) verwachtte een negatieve invloed en 5% een positieve invloed.
- In 2023 werd gevraagd of het verblijf van azc bewoners invloed heeft op de leefbaarheid. Het beeld is minder negatief dan in 2022: volgens 51% heeft het verblijf geen invloed. Een groep van 17% ziet een negatieve invloed en 2% vindt de invloed positief.
- Vooral in Sprengelaar West/ Anklaar/De Mheen en in Osseveld Oost zijn er nu aanzienlijk minder mensen die een negatieve invloed zien dan de verwachting was in 2022. In de andere twee buurten zien relatief veel bewoners een negatieve invloed: ongeveer 30%.

Verwachte invloed van toekomstige bewoners van het azc op leefbaarheid in de buurt (2022)

Heeft het verblijf van bewoners van het azc invloed op leefbaarheid in de buurt (2023)

- Een groep van 17% vindt dus dat de azc bewoners een negatieve invloed hebben op de leefbaarheid. Ongeveer de helft van deze groep noemt veiligheid als reden: zij noemen (angst voor) inbraken en/of een afgenomen gevoel van veiligheid in de buurt. Ongeveer een kwart noemt overlast door asielzoekers, zowel overdag als 's avonds en 's nachts. Kleinere groepen noemen andere redenen, zoals rondhangen/zwerven door de wijk, meer drukte en lastigvallen van buurtbewoners, maar ook het grote aantal asielzoekers, polarisatie (verdeeldheid in de wijk en azc overal de schuld van geven), moeizame communicatie door taalproblemen en onzekerheid over de opschaling.
- Een groep van 2% vindt dat de azc bewoners juist een positieve invloed hebben op de leefbaarheid. Als redenen worden onder meer genoemd: meer culturele diversiteit, toename van de levendigheid in de buurt, bewoners zijn vriendelijk en positief en het toont onze gastvrijheid.

NB Er is ook nog gevraagd naar suggesties of tips om de leefbaarheid rondom GGNet en het toekomstige azc te verbeteren. De antwoorden zijn inmiddels gedeeld met gemeente en COA.

Gebiedsindeling

